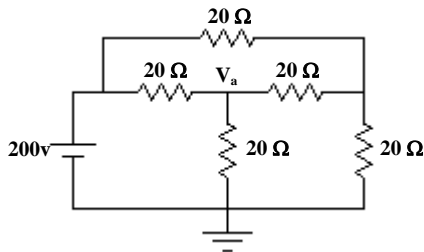

سؤالات آزمون آزاد ۸۱

مدارهای الکتریکی

۱- در مدار الکتریکی شکل مقابل ولتاژ V_a چند ولت است؟

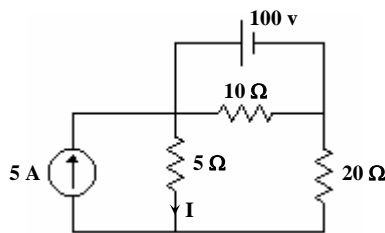
(۱) ۱۰۰

(۲) صفر

(۳) ۵۰

(۴) ۲۰۰

۲- در مدار شکل مقابل جریان I چند آمپر است؟

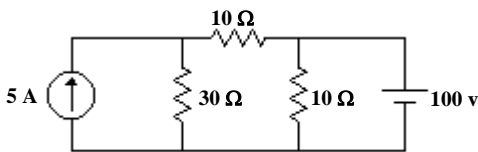
(۱) ۱۰

(۲) ۸

(۳) ۴

(۴) صفر

۳- در مدار شکل مقابل توان منبع جریان چند وات است؟

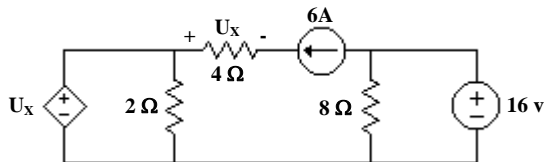
(۱) ۱۱۲/۵

(۲) ۲۵۰

(۳) ۵۶۲/۵

(۴) ۷۵۰

۴- در مدار شکل مقابل توان منبع ولتاژ وابسته چند وات است؟

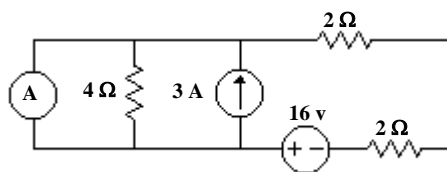
(۱) ۱۴۴

(۲) ۲۸۸

(۳) ۳۲۴

(۴) ۴۳۲

۵- در مدار شکل مقابل جریانی که از آمپر متر عبور می کند، چند آمپر است؟

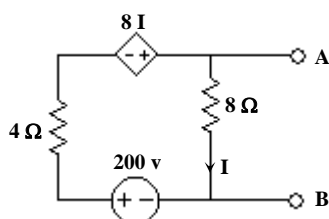
(۱) ۷

(۲) ۴

(۳) ۳

(۴) ۱

۶- مدار شکل مقابل حداکثر چند وات توان در خروجی دو نقطه B و A قرار می دهد؟

(۱) ۱۰۰۰۰

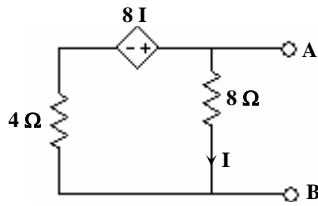
(۲) ۵۰۰۰

(۳) ۴۰۰۰

(۴) ۲۵۰۰

۷- در مدار شکل مقابل مقاومت معادل تونن از دو نقطه A و B چند اهم است؟

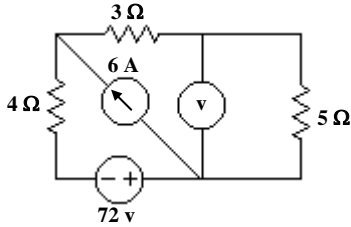
۲/۶۶ (۱)

۴ (۲)

۸ (۳)

۱۲ (۴)

۸- در مدار شکل مقابل ولتاژ قرائت شده از ولت متر چند ولت است؟

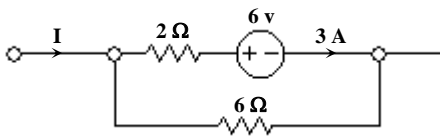
۲۰ (۱)

۳۰ (۲)

۴۰ (۳)

۷۲ (۴)

۹- در مدار شکل مقابل مقدار جریان I چند آمپر است؟

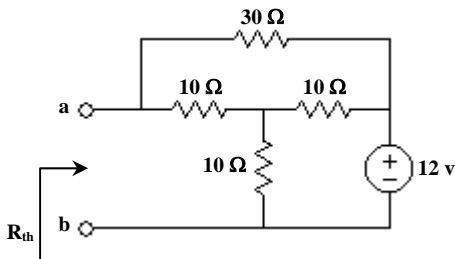
۵ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۱ (۴)

۱۰- در مدار شکل مقابل R_{th} چند اهم است؟

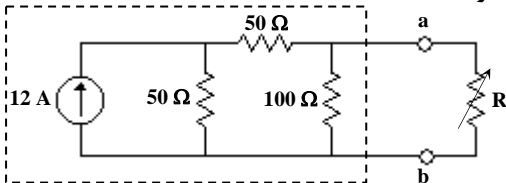
۷۵ (۱)

۱۵ (۲)

۲۵ (۳)

۱۰ (۴)

۱۱- در مدار شکل مقابل در حالت ماکزیمم توان انتقالی اختلاف پتانسیل V_{ab} چند ولت است؟

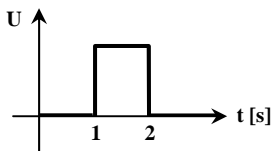
۵۰ (۱)

۱۰۰ (۲)

۱۵۰ (۳)

۳۰۰ (۴)

۱۲- در شکل مقابل رابطه U کدام است؟

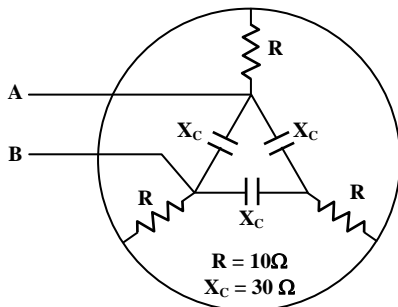
$U(t-2) - U(t-1)$ (۱)

$U(t-1) - U(t-2)$ (۲)

$U(t-2) + U(t-1)$ (۳)

$U(t-1) + U(t-2)$ (۴)

۱۳- امپدانس شکل مقابل بر حسب اهم کدام است؟

$10 - j10$ (۱)

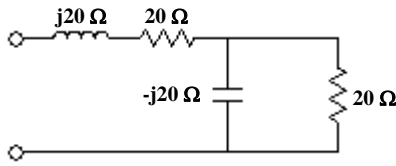
$30 - j30$ (۲)

$30 + j30$ (۳)

$10 + j30$ (۴)

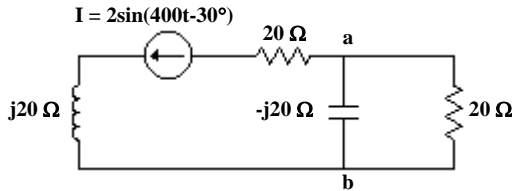

۱۴- ضریب توان مدار شکل مقابل کدام است؟

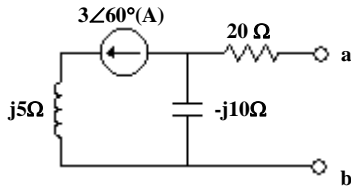
- (۱) ۱
(۲) ۰/۹۵
(۳) ۰/۸
(۴) ۰/۷

۱۵- معادله زمانی اختلاف پتانسیل دو نقطه a و b کدام است؟

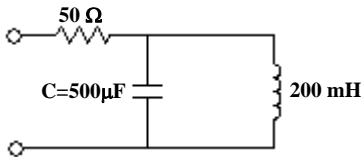
- (۱) $V_{ab} = 40 \sin(400t + 60)$
(۲) $V_{ab} = 40 \sin(400t + 15)$
(۳) $V_{ab} = 20 \sin(400t + 105)$
(۴) $V_{ab} = 28/2 \sin(400t + 105)$

۱۶- جریان معادل نورتن از دو نقطه a و b چند آمپر است؟

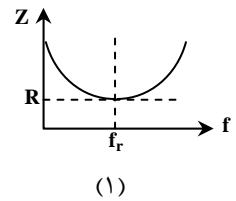
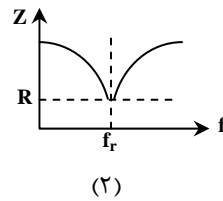
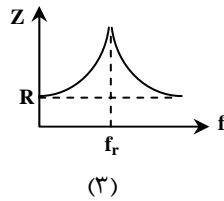
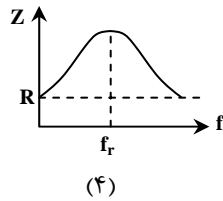
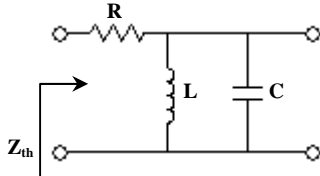
- (۱) ۱/۳۴
(۲) ۱
(۳) ۲
(۴) ۲/۲۴

۱۷- ضریب کیفیت مدار در چه فرکانسی بر حسب هرتز برابر ۴ می شود؟

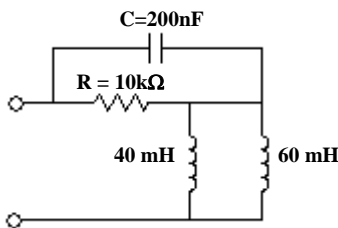

- (۱) ۹۵
(۲) ۱۵
(۳) ۱۰۰
(۴) ۱۵۰

۱۸- منحنی تغییرات امپدانس مدار بر حسب تغییرات فرکانس منبع تغذیه کدام است؟

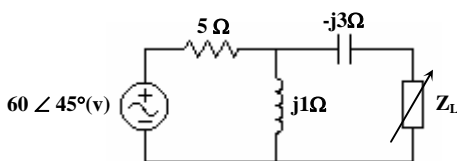

۱۹- فرکانس تشدید مدار شکل مقابل تقریباً چند هرتز است؟

- (۱) ۱۴۴۲
(۲) ۲۲۳
(۳) ۱۲۹۸
(۴) ۲۲۹۷

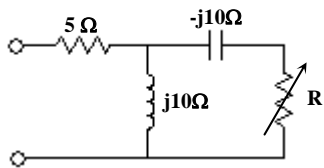
۲۰- در مدار شکل مقابل حداکثر توان به بار Z_L منتقل می شود. اندازه Z_L چند اهم است؟

- (۱) ۲/۵۵
(۲) ۱/۵
(۳) ۲
(۴) ۱

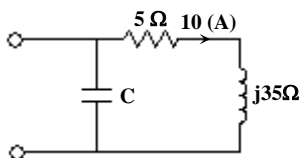

۲۱- ضریب کیفیت مدار شکل مقابل ۱/۵ است. اندازه مقاومت اهمی R چند اهم است؟

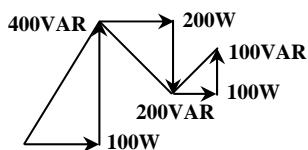
- (۱) ۵
- (۲) ۱۰
- (۳) ۳۰
- (۴) ۶۰

۲۲- ظرفیت خازن C برای رساندن ضریب توان مدار به ۰/۹۵ تقریباً چند میکروفاراد است؟ $\omega = 400 \frac{\text{rad}}{\text{s}}$

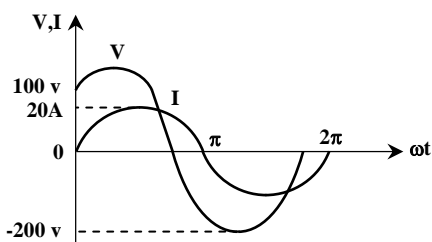
- (۱) ۳۳۵
- (۲) ۱۶۷
- (۳) ۸۴
- (۴) ۱۹۲

۲۳- با توجه به مثلث توان‌های یک مدار با سه شاخه موازی، ضریب توان مدار چقدر است؟

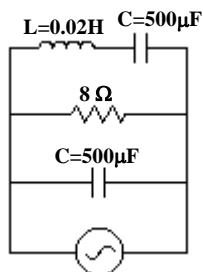
- (۱) ۰/۶
- (۲) ۰/۸
- (۳) ۰/۷
- (۴) ۰/۹

۲۴- در یک مدار RL سری منحنی تغییرات جریان و ولتاژ مدار به صورت شکل مقابل است. مقاومت اهمی مدار چند اهم است؟

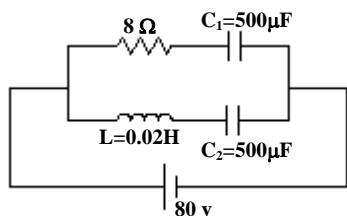
- (۱) ۸/۶۶
- (۲) ۵
- (۳) ۷/۱۳
- (۴) ۲۰

۲۵- فرکانس تشدید مدار شکل داده شده تقریباً چند هرتز است؟

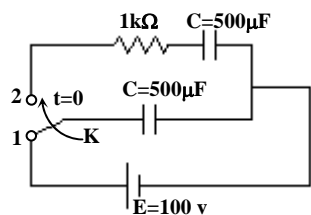
- (۱) ۷۱
- (۲) ۷۱۲
- (۳) ۴۴۷
- (۴) ۴۵

۲۶- در حالت پایدار ولتاژ دو سر خازن C1 چند برابر ولتاژ دو سر خازن C2 است؟

- (۱) ۱۰
- (۲) ۱
- (۳) ۸
- (۴) ۰/۱

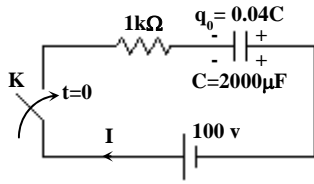
۲۷- در مدار شکل زیر کلید K به مدت طولانی در وضعیت ۱ قرار دارد در لحظه $t = 0$ آن را به وضع ۲ می‌بریم. پس از چه مدتی ولتاژ دو سر خازن‌ها با هم برابر می‌شوند؟

- (۱) ۱
- (۲) ۵
- (۳) ۰/۲۵
- (۴) ۱/۲۵

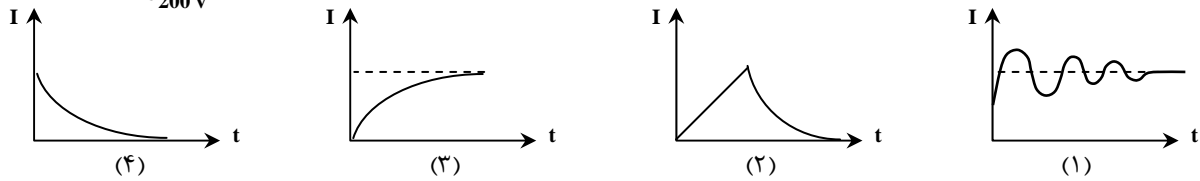
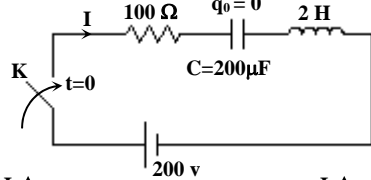

۲۸- در مدار شکل مقابل کلید K در لحظه $t = 0$ بسته می‌شود. تابع تغییرات جریان I کدام است؟

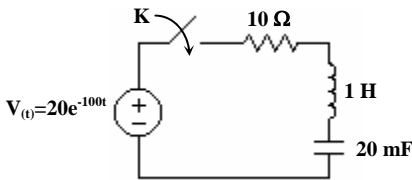

- (۱) $I = 0.1e^{-2t}$
- (۲) $I = 0.12(1 - e^{-0.5t})$
- (۳) $I = 0.12e^{-0.5t}$
- (۴) $I = 0.12e^{-5t}$

۲۹- در مدار شکل مقابل کلید K در لحظه $t = 0$ بسته می‌شود. منحنی تغییرات جریان I کدام است؟

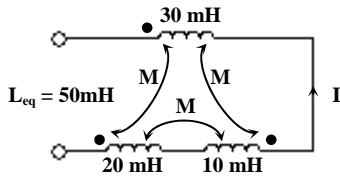

۳۰- تابع تغییرات جریان I(s) مدار شکل مقابل در $t > 0$ در حوزه تبدیلات لاپلاس کدام است؟

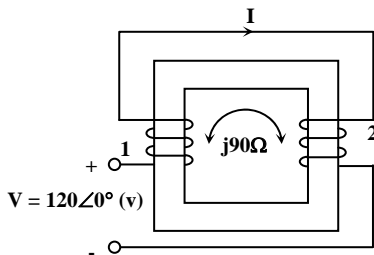
- (۱) $\frac{20s}{(s^2 + 10s + 50)(s - 100)}$
- (۲) $\frac{20}{(s^2 + 10s + 50)(s - 100)}$
- (۳) $\frac{20}{(s^2 + 10s + 50)(s + 100)}$
- (۴) $\frac{20s}{(s^2 + 10s + 50)(s + 100)}$

۳۱- اندوکتانس تزویج شده (M) بین سیم‌پیچ‌ها در شکل مقابل چند میلی‌هائری است؟

- (۱) ۵
- (۲) ۲/۶۶
- (۳) ۲/۵
- (۴) ۶۵/۵

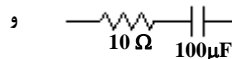
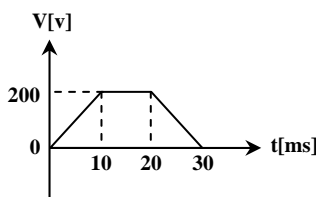
۳۲- جریان I در مدار شکل مقابل چند آمپر است؟

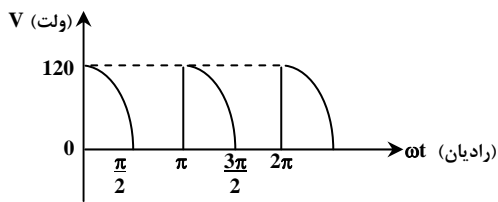
$$\begin{cases} R_1 = 20\Omega, L_1 = 2H \\ R_2 = 2\Omega, L_2 = 0.2H \\ \omega = 400 \left(\frac{\text{rad}}{s}\right) \end{cases}$$

- (۱) ۰/۱۱
- (۲) ۰/۱۷
- (۳) ۱/۷
- (۴) ۱۱

۳۳- ولتاژ دو سر خازن در یک مدار RC سری مطابق شکل داده شده است. مقدار موثر ولتاژ دو سر مقاومت اهمی در یک سیکل کامل چند ولت است؟

- (۱) ۲۰
- (۲) ۱۶/۳۲
- (۳) ۱۴/۱۴
- (۴) ۱۱/۵۴

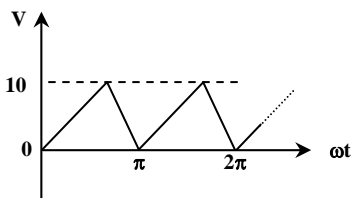

$$\begin{cases} V = 120 \left| \sin\left(\omega t + \frac{\pi}{2}\right) \right| \\ 0 < \omega t < \frac{\pi}{2} \end{cases}$$

۳۴- متوسط موج شکل مقابل چند ولت است؟

- (۱) ۸۴/۸
- (۲) ۶۰
- (۳) ۴۰
- (۴) ۳۸/۲

۳۵- در بسط مثلثاتی فوریه شکل مقابل مقدار dc و ضریب sin ها و cos ها کدام است؟

(۱) $a_0 = 5, a_n = 0, b_n = \frac{10}{\pi n}$

(۲) $a_0 = 0, a_n = 0, b_n = \frac{10}{\pi n}$

(۳) $a_0 = 5, a_n = \frac{10}{\pi n}, b_n = 0$

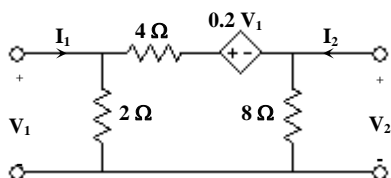
(۴) $a_0 = 0, a_n = \frac{10}{\pi n}, b_n = 0$

$f(\omega t) = a_0 + \sum [a_n \cos(n\omega t) + b_n \sin(n\omega t)]$

۳۶- مقدار موثر موج $I = 8 + 3 \sin(200t) + 2 \cos(400t)$ چند آمپر است؟

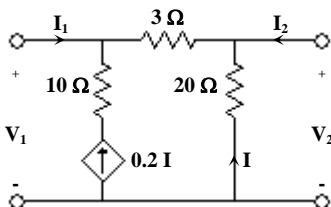
- (۱) ۱۳
- (۲) ۱۰/۵
- (۳) ۸/۴
- (۴) ۶/۵

۳۷- اندازه Z_{22} در تابع تبدیل چهار قطبی شکل داده شده چند اهم است؟

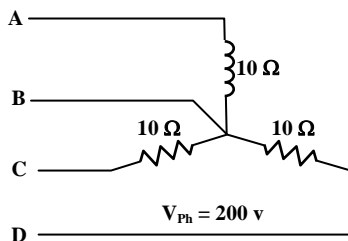
- (۱) ۱۸/۶۶
- (۲) ۳/۶
- (۳) ۳/۳
- (۴) ۶/۶

۳۸- اندازه h_{11} در تابع تبدیل چهار قطبی شکل داده شده کدام است؟

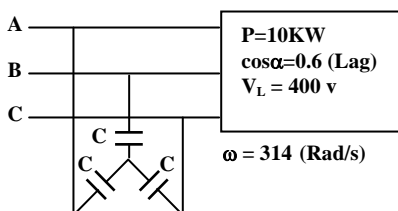
- (۱) ۳
- (۲) ۲۳
- (۳) -۱
- (۴) -۲۰

۳۹- در مدار سه فازه داده شده جریان سیم نول چند آمپر است؟ (توالی فاز CBA)

- (۱) $20\sqrt{2}$
- (۲) $10\sqrt{2}$
- (۳) ۲۰
- (۴) ۶۰

۴۰- در مدار سه فازه داده شده اگر ضریب توان مدار به ۰/۸ پس فاز برسد، اندازه C باید چند میکروفاراد انتخاب شود؟

- (۱) ۳۸/۷
- (۲) ۶۷
- (۳) ۷۷/۴
- (۴) ۱۱۶

مبانی ماشین‌های الکتریکی

- ۴۱- وجود فاصله‌ی هوایی در مدار مغناطیسی سبب افزایش کدامیک از کمیت‌های مغناطیسی زیر می‌شود؟
 (۱) چگالی خطوط قوا (۲) شار (۳) مقاومت (۴) قابلیت نفوذ
- ۴۲- در یک مدار مغناطیسی اگر نیروی محرکه‌ی مغناطیسی (NI) و طول متوسط مدار مغناطیسی هر دو ثابت باشند و سطح مقطع مدار مغناطیسی دو برابر شود، چگالی خطوط قوا در هسته چند برابر می‌شود؟
 (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۴
- ۴۳- نقطه‌ی کار ترانسفورماتورها و ماشینهای الکتریکی AC در چه محدوده‌ای از منحنی مغناطیسی هسته قرار دارد؟
 (۱) ناحیه‌ی خطی
 (۲) ناحیه‌ی اشباع
 (۳) ناحیه‌ی خم منحنی
 (۴) ناحیه‌ی خم منحنی، محل تقاطع منحنی‌های $B = \mu H$, $\mu = f(H)$
- ۴۴- در یک سیم پیچ، هسته‌ای با مقطع مستطیل شکل به ابعاد 3° در 5° میلی‌متر موجود می‌باشد اگر چگالی فوران در این هسته $8/0$ تسلا باشد، شار مغناطیسی چند میلی وبر است؟
 (۱) ۱۲ (۲) $1/2$ (۳) ۲۴ (۴) $2/4$
- ۴۵- گزینه‌ی صحیح در ارتباط با ناحیه‌ی اشباع منحنی مغناطیسی هسته‌های الکترون‌تکنیکی کدام است؟
 (۱) تغییرات شدت میدان مغناطیسی بیشتر از تغییرات چگالی خطوط قوا است.
 (۲) تغییرات شدت میدان مغناطیسی کمتر از تغییرات چگالی خطوط قوا است.
 (۳) تغییرات شدت میدان مغناطیسی برابر تغییرات چگالی خطوط قوا است.
 (۴) مقاومت مغناطیسی هسته کاهش می‌یابد.
- ۴۶- در ارتباط با گام کلکتور در سیم‌بندی موجی مرکب دوگانه که تعداد تیغه‌های کلکتور و قطبهای آن به ترتیب ۳۲ و ۶ و سیم‌پیچی از نوع چپگرد می‌باشد، گزینه‌ی صحیح کدام است؟
 (۱) ۱۷ (۲) ۲ (۳) ۱۵ (۴) ۱۰
- ۴۷- برای بهبود عمل کموتاسیون در ماشینهای جریان مستقیم، کدامیک از اجزا ماشین موثر می‌باشند؟
 (۱) سیم‌بندی جبرانگر (۲) اتصالات متعادل کننده (۳) قطب کمکی (۴) هر سه مورد
- ۴۸- در یک مولد شنت مقاومت مدار تحریک ۸۱ اهم و نیروی محرکه‌ی ژنراتور از رابطه‌ی $E_a = 6 + 75\sqrt{I_f}$ محاسبه می‌شود، نیروی محرکه‌ی بی‌باری چند ولت است؟
 (۱) ۱۵۶ (۲) ۸۱ (۳) ۱۶۲ (۴) ۲۴۳
- ۴۹- دو ژنراتور تحریک مستقل با هم پارالل شده و دور محرکهای آنها یکی می‌باشد. چنانچه هر دو ژنراتور بار واحدی را تغذیه نمایند و جریان تحریک ژنراتور ۱ را کمی کاهش دهیم، گزینه‌ی صحیح کدام است؟
 (۱) جریان آرمیچر ژنراتور ۱ بالا می‌رود.
 (۲) جریان آرمیچر ژنراتور ۱ کاهش می‌یابد.
 (۳) جریان آرمیچر ژنراتور ۲ کاهش می‌یابد.
 (۴) جریان آرمیچر هر دو ژنراتور کاهش می‌یابد.
- ۵۰- سیم‌پیچی آرمیچر ماشین جریان مستقیمی از نوع مختلط (بای قورباغه‌ای) می‌باشد. اگر آرمیچر چهار قطب باشد، تعداد کل راه‌های جریان آن برابر است با:
 (۱) ۸ (۲) ۴ (۳) ۱۶ (۴) ۱۲
- ۵۱- در یک بالابر از موتور DC به عنوان محرک استفاده شده است، با توجه به گشتاور مورد نیاز بار، کدام موتور مناسب است؟
 (۱) شنت (۲) تحریک مستقل (۳) سری (۴) کمپوند نقصانی
- ۵۲- ترمز پلاگینگ موتورهای جریان مستقیم به کدامیک از روشهای ترمز اطلاق می‌گردد؟
 (۱) دینامیکی (۲) ژنراتوری (۳) مکانیکی (۴) با جریان مخالف آرمیچر
- ۵۳- کلاف مرده چه اثری در آرمیچر ماشینهای DC دارد؟
 (۱) ایجاد بالانس مکانیکی
 (۲) ایجاد بالانس الکتریکی
 (۳) ایجاد بالانس الکترومغناطیسی
 (۴) خنثی کردن عکس‌العمل مغناطیسی آرمیچر

۵۴- موتور استارت اتومبیلها از کدام نوع موتور جریان مستقیم می باشد؟

- (۱) شنت
(۲) تحریک مستقل با مغناطیس دائم
(۳) کمپوند اضافی
(۴) سری

۵۵- یک موتور سری که مدار مغناطیسی آن خطی است به باری که گشتاور آن متناسب با سرعت است کوپل شده است. جریان این موتور در هنگامی که با سرعت 900 R.P.M می چرخد، ۱۵ آمپر است. اگر سرعت موتور به 625 R.P.M تقلیل یابد، جریان موتور چند آمپر خواهد شد؟

- (۱) ۲۵ (۲) $12/5$ (۳) $15/2$ (۴) ۱۵

۵۶- وقتی یک موتور DC موازی (شنت) به صورت کمپوند تغذیه شود و سرعت آن زیاد گردد، این موتور لزوماً به چه صورت است؟

- (۱) کمپوند نقصانی
(۲) کمپوند اضافی با شنت بلند
(۳) کمپوند اضافی با شنت کوتاه
(۴) موارد ۲ و ۳

۵۷- اگر اتصال اولیه یک ترانسفورماتور سه فاز ستاره و اتصال ثانویه آن زیگزگ باشد، نسبت تبدیل ولتاژ این ترانسفورماتور کدام است؟

- (۱) $\frac{N_1}{2N_2}$ (۲) $\frac{\sqrt{3}N_1}{N_2}$ (۳) $\frac{2N_1}{\sqrt{3}N_2}$ (۴) $\frac{\sqrt{3}N_1}{2N_2}$

۵۸- دو ترانسفورماتور یک فاز 160 کیلوولت آمپری پارالل شده اند. اگر در بار کامل افت پراکندگی ترانسفورماتور اول 8% و ترانسفورماتور دوم 4% باشد، ترانسفورماتور اول چند کیلوولت آمپر از بار اهمی 180 کیلو ولت آمپری را تامین می کند؟ (از افت اهمی صرف نظر شود)

- (۱) ۹۰ (۲) ۸۰ (۳) ۶۰ (۴) ۱۲۰

۵۹- شرط ضروری برای موازی کردن ترانسفورماتورها چیست؟

- (۱) $\frac{R_{T_1}}{R_{T_2}} = \frac{X_{T_1}}{X_{T_2}}$ (۲) $\frac{R_{T_1}}{R_{T_2}} = \frac{X_{T_1}}{X_{T_2}}$
(۳) $Z_{T_1} = Z_{T_2}$ (۴) $P_{T_1} = P_{T_2}$

۶۰- در یک ترانسفورماتور 15 kVA با تلفات هسته 4 کیلووات و تلفات مسی بار کامل 8 کیلووات در یک ضریب توان معین به ازاء چه باری راندمان ماکزیمم است؟

- (۱) 106 kVA (۲) 75 kVA (۳) 129 kVA (۴) 113 kVA

۶۱- کدام حالت سبب ایجاد جریان چرخشی بسیار زیاد در دو ترانسفورماتور سه فاز پارالل شده می گردد؟

- (۱) برابر نبودن ولتاژ نامی سیم پیچی های اولیه
(۲) برابر نبودن ولتاژ نامی سیم پیچی های ثانویه
(۳) اتصال نیافتن ترمینالهای هم پلاریته در سیم پیچهای اولیه
(۴) اتصال نیافتن ترمینالهای هم پلاریته در سیم پیچهای ثانویه

۶۲- علت اصلی استفاده از ترانسفورماتور سه فاز در انتقال انرژی الکتریکی کدام است؟

- (۱) افزایش ولتاژ
(۲) کاهش افت توان در خطوط انتقال
(۳) افزایش توان انتقالی
(۴) کاهش جریان الکتریکی

۶۳- راندمان ماکزیمم ترانسفورماتور سه فاز هوایی با قدرت 6 kVA و ضریب توان $0/8$ با تلفات آهنی 100 وات کدام است؟

- (۱) 96% (۲) 98% (۳) 95% (۴) 90%

۶۴- وسیله حفاظتی ترانسفورماتور سه فاز هوایی با قدرت 200 kVA در مقابل اتصال فازها کدام است؟

- (۱) رلهی جریان زیاد
(۲) رلهی دیفرانسیل
(۳) رلهی بوخلتس
(۴) فیوز کاتوت

۶۵- اگر سیم بندی استاتور یک ماشین AC سه فاز دارای گام کوتاه $\theta = 120^\circ$ باشد و گام $\frac{1}{3}$ کوتاه شده باشد، ضریب کوتاهی گام این

ماشین چقدر است؟

- (۱) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ (۲) $\frac{1}{2}$ (۳) $\sqrt{2}$ (۴) $\frac{2}{\sqrt{3}}$

۶۶- برای اینکه موتور سه فاز 420 ولت، 60 هرتز با منبع ولتاژ 50 هرتز کار رضایت بخش داشته باشد، ولتاژ بایستی چند ولت باشد؟

- (۱) 420 (۲) 380 (۳) 350 (۴) 400

۶۷- موتور القایی A دارای رتور با شیارهای عمیق و باریک و موتور B دارای رتور با شیار کم عمق و عریض است. موتور القایی A نسبت به B دارای:

- (۱) گشتاور راهاندازی بیشتر است. (۲) گشتاور راهاندازی کمتر است. (۳) لغزش کار کمتری است. (۴) گشتاور ماکزیمم بیشتر است.

۶۸- اگر ولتاژ و فرکانس منبع تغذیه‌ی یک موتور القایی سه فاز به ۹۰٪ کاهش یابد، گشتاور الکترومغناطیسی نسبت به مقدار قبلی آن برابر است با:

- (۱) ۰/۹ (۲) ۱/۱۱ (۳) ۰/۸۱ (۴) ۱

۶۹- در یک ماشین القایی ۶ قطب ۵۰ هرتز امیدانس روتور هنگام راه‌اندازی برابر است با $Z_{r0} = \frac{1}{\sqrt{3}} + j1/2\Omega$ در چه سرعتی گشتاور این ماشین حداکثر می‌شود؟

- (۱) ۷۵۰rpm (۲) ۱۱۲۵rpm (۳) ۱۵۰۰rpm (۴) ۹۶۰rpm

۷۰- در یک موتور القایی سه فاز برای ترمز کردن، در یک لحظه جای دو فاز منبع تغذیه را جابجا می‌کنیم، در لحظه جابجایی دو فاز، لغزش چند درصد است؟

- (۱) -۲۰۰ (۲) ۱۰۰ (۳) ۲۰۰ (۴) -۱۰۰

۷۱- قرار دادن مقاومت اهمی در مدار روتور ماشینهای القایی روتور سیم‌پیچی شده باعث کاهش ..... راه‌اندازی و افزایش ..... راه‌اندازی می‌شود.

- (۱) گشتاور - جریان (۲) جریان - گشتاور (۳) جریان - قدرت (۴) ضریب قدرت - جریان

۷۲- در ژنراتور القایی سه فاز گزینه‌ی صحیح کدام است؟

- (۱) $N_m = N_s$ (۲) $N_m < N_s$ (۳) $N_m > N_s$ (۴) $N_m = 0$

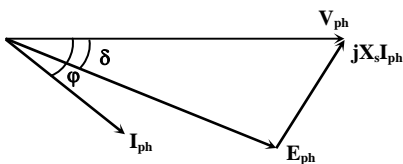
۷۳- در آزمایش موازی بستن مولد سنکرون سه فاز با شبکه، لامپهای سنکرونیزاسیون بطور همزمان روشن و خاموش نمی‌شوند، کدام شرط موازی بستن رعایت نشده است؟

- (۱) برابری فرکانس‌ها (۲) برابری ولتاژها (۳) هم‌فازی ولتاژها (۴) توالی فازها

۷۴- ژنراتور سنکرون سه فاز با شبکه‌ی بی‌نهایت موازی شده است. در چه محدوده‌ای ژنراتور سنکرون حتماً پایدار است؟

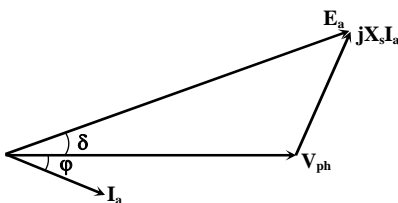
- (۱) $0 < \delta < 45^\circ$ (۲) $0 < \delta < 45^\circ$ (۳) $45^\circ < \delta < 90^\circ$ (۴) $\delta = -90^\circ$

۷۵- کدام گزینه در ارتباط با دیاگرام برداری شکل مقابل صحیح است؟

- (۱) موتور سنکرون در حالت فوق تحریک
(۲) ژنراتور سنکرون در حالت زیر تحریک
(۳) موتور سنکرون در حالت زیر تحریک
(۴) ژنراتور سنکرون با بار خازنی

۷۶- گزینه‌ی صحیح در ارتباط با دیاگرام برداری شکل مقابل کدام است؟

- (۱) موتور سنکرون فوق تحریک
(۲) موتور سنکرون زیر تحریک
(۳) ژنراتور سنکرون زیر تحریک
(۴) ژنراتور سنکرون فوق تحریک

۷۷- گشتاور راه‌اندازی یک موتور القایی تک‌فاز که سیم‌پیچی کمکی آن در مدار نباشد، چقدر است؟

- (۱) نصف گشتاور نامی موتور (۲) صفر (۳) برابر گشتاور نامی (۴) ۱/۵ برابر گشتاور نامی موتور

۷۸- در یک موتور القایی تک‌فاز، دو خازن (C_1 با ظرفیت کمتر و C_2 با ظرفیت بیشتر) به صورت موازی قرار گرفته و مجموع آنها با سیم‌پیچی راه‌انداز سری می‌شود. پس از راه‌اندازی موتور:

- (۱) C_1 از مدار خارج و C_2 در مدار باقی می‌ماند.
(۲) C_1 در مدار باقی مانده و C_2 از مدار خارج می‌شود.
(۳) C_1 و C_2 هر دو در مدار باقی می‌مانند.
(۴) C_1 و C_2 هر دو از مدار خارج می‌شوند.

۷۹- موتور پمپ آب کولرهای آبی که در پشت‌بام نصب می‌شود از چه نوع می‌باشد؟

- (۱) قطب چاکدار (۲) اونیورسال (۳) هیستریزیس (۴) رلوکتانسی

۸۰- موتور کمپرسور یخچال‌های خانگی از کدام نوع می‌باشد؟

- (۱) قطب چاکدار (۲) اونیورسال (۳) فاز شکسته با راه‌انداز مقاومتی (۴) فاز شکسته با راه‌انداز خازنی

اصول تولید، انتقال و توزیع انرژی الکتریکی

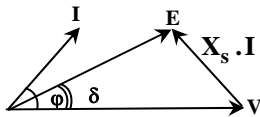
۸۱- برای حذف هارمونیک ۳ از خط قدرت چه تدابیر عملی در ژنراتور سنکرون نیروگاهی بکار گرفته می‌شود؟

- (۱) کوتاه کردن گام سیم‌بندی به اندازه‌ی $\frac{1}{3}$ گام کامل
 (۲) استفاده از اتصال ستاره
 (۳) استفاده از اتصال مثلث
 (۴) موارد ۱ و ۳

۸۲- ماشین سنکرونی به شبکه‌ی بی‌نهایت متصل شده است. گشتاور سنکرونیزه این ماشین در چه محدوده‌ای منفی است؟

- (۱) $90^\circ < \delta < -90^\circ$
 (۲) $90^\circ \leq \delta \leq -90^\circ$
 (۳) $\delta = \pm 90^\circ$
 (۴) $0 < \delta < 90^\circ$ و $-90^\circ < \delta < 0$

۸۳- ژنراتور سنکرونی به شبکه بی‌نهایت اتصال یافته است و دیاگرام برداری آن مطابق شکل زیر است. این ژنراتور چه وضعیتی دارد؟

- (۱) فوق تحریک
 (۲) زیر تحریک
 (۳) تحریک نرمال
 (۴) شناوری

۸۴- آلترناتور سه فازی، بارخازنی را تغذیه می‌کند و رگولاتور ولتاژ (AVR) آن در وضعیت اتوماتیک قرار دارد. افزایش بارخازنی سبب می‌شود که:

- (۱) ولتاژ افزایش و جریان تحریک کاهش یابد
 (۲) ولتاژ و جریان تحریک هر دو افزایش یابد
 (۳) ولتاژ ثابت بوده و جریان تحریک کاهش می‌یابد
 (۴) ولتاژ و جریان تحریک هر دو کاهش یابد

۸۵- ژنراتور سه فاز سنکرونی که بار خازنی را تغذیه می‌کند و رگولاتور ولتاژ (AVR) آن در حالت دستی قرار دارد. افزایش بارخازنی سبب می‌شود که در ژنراتور:

- (۱) ولتاژ افزایش و جریان تحریک کاهش یابد
 (۲) ولتاژ افزایش و جریان تحریک ثابت باشد
 (۳) ولتاژ و جریان تحریک هر دو کاهش یابد
 (۴) ولتاژ جریان تحریک هر دو افزایش یابد

۸۶- ژنراتور سنکرون سه فازی که رگولاتور ولتاژ آن (AVR) در حالت اتوماتیک است، بار سلفی را تغذیه می‌کند. افزایش بار سلفی سبب می‌شود که:

- (۱) ولتاژ افزایش و جریان تحریک کاهش می‌یابد
 (۲) ولتاژ افزایش و جریان تحریک ثابت باشد
 (۳) ولتاژ ثابت و جریان تحریک کاهش می‌یابد
 (۴) ولتاژ و جریان تحریک هر دو افزایش می‌یابد

۸۷- در انتهای روتور ژنراتور سنکرونی شش دیود قرار دارد. سیستم تحریک این ژنراتور کدام است؟

- (۱) بدون جاروبک
 (۲) سکتور گردان
 (۳) روغنی
 (۴) تیریل

۸۸- ولتاژ خروجی ژنراتور سنکرونی حامل هارمونیک بوده و سینوسی نیست. برای آنکه ولتاژ سینوسی کامل شده و بار را تغذیه نماید چه قطعه‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

- (۱) خازن سری با ژنراتور
 (۲) سلف موازی با ژنراتور
 (۳) خازن موازی با ژنراتور
 (۴) سلف سری با ژنراتور

۸۹- تنظیم کننده‌ی عده دور توربین آبی از نوع..... و تنظیم کننده‌ی عده دور توربین بخاری از نوع..... می‌باشد.

- (۱) سانتریفوژ - روغنی
 (۲) سانتریفوژ - روغنی
 (۳) سانتریفوژ - الکتریکی
 (۴) الکتریکی - سانتریفوژ

۹۰- برای تأمین توان راکتیو کارخانجات می‌توان از موتور سنکرونی استفاده کرد که:

- (۱) بدون بار بوده و فوق تحریک شود
 (۲) بدون بار بوده و زیر تحریک شود
 (۳) بدون بار بوده و تحریک آن نرمال باشد
 (۴) بار بار کامل کار کند و جریان تحریک آن کاهش یابد

۹۱- ژنراتور سنکرونی با شبکه‌ی بینهایت پارالل شده است. تأمین توان اکتیو به عهده‌ی ..... و تأمین توان راکتیو به عهده‌ی ..... می‌باشد.

- (۱) AVR - گاورنر
 (۲) گاورنر - AVR
 (۳) تپ چنجر - AVR
 (۴) AVR - تپ چنجر

۹۲- ژنراتور سنکرونی با شبکه‌ی بی‌نهایت پارالل شده است. اگر ضریب قدرت آن از ضریب قدرت نامی بیشتر شود، گزینه‌ی صحیح کدام است؟

- (۱) $I_f < I_{fn}$ و $I_a = I_{an}$
 (۲) $I_f > I_{fn}$ و $I_a < I_{an}$
 (۳) $I_f < I_{fn}$ و $I_a > I_{an}$
 (۴) $I_f = I_{fn}$ و $I_a = I_{an}$

۹۳- نقش سیم پیچ ثالثیه در ترانسفورماتورهای قدرت در نیروگاهها چیست؟

- (۱) تضعیف هارمونیک سوم و پنجم
- (۲) اصلاح ضریب قدرت
- (۳) کاهش تلفات فوکو و هیستریزیس ترانسفورماتور
- (۴) کاهش ولتاژ کمتر از نسبت تبدیل پست جهت تأمین مصارف داخلی

۹۴- در خطوط انتقال انرژی، دو هادی موازی که حامل جریانهای هم جهت هستند یکدیگر را..... و دو هادی موازی که حامل جریانهای مخالف جهت یکدیگر هستند همدیگر را ..... می کنند.

- (۱) جذب- دفع (۲) دفع- جذب (۳) جذب- جذب (۴) دفع- دفع

۹۵- خطوط انتقال فشار قوی (HVDC) DC زمانی مقرون به صرفه است که:

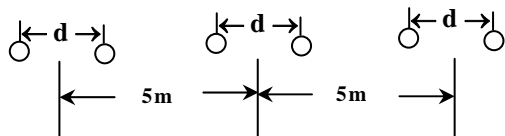
- (۱) طول خط انتقال کمتر از ۸۰ کیلومتر باشد.
- (۲) طول خط انتقال از ۵۶۰ کیلومتر بیشتر باشد
- (۳) طول خط انتقال بیشتر از ۸۰ کیلومتر و کمتر از ۲۴۰ کیلومتر باشد
- (۴) طول خط انتقال بیشتر یا کمتر از ۲۴۰ کیلومتر باشد.

۹۶- GMR یا شعاع متوسط هندسی خط سه فاز باندل شده که تعداد هادیهای هر فاز ۴ عدد باشد و هر هادی رشتهای باشد از کدام رابطه قابل محاسبه می باشد؟ (D_s شعاع متوسط هندسی هر رشته است.)

$$D_s^b = \sqrt[3]{D_s \cdot d^2} \quad (۴) \quad D_s^b = \sqrt[3]{1/0.9 \sqrt{D_s \cdot d^2}} \quad (۳) \quad D_s^b = \sqrt[4]{D_s \cdot d^3} \quad (۲) \quad D_s^b = \sqrt[3]{D_s \cdot d^4} \quad (۱)$$

۹۷- در خطوط انتقال مطابق شکل زیر اگر $d = 0.25m$ و شعاع متوسط هندسی هر هادی رشتهای $D_s = 0.142m$ باشد، اندوکتانس هر

فاز چند $\frac{\mu H}{m}$ است؟

- (۱) ۹۰
- (۲) ۰/۰۹
- (۳) ۹
- (۴) ۰/۹

۹۸- باندل کردن هادیهای انتقال انرژی سبب می شود که:

- (۱) اندوکتانس خط انتقال کاهش یابد
- (۲) تداخل در سیستم مخابراتی ایجاد نگردد
- (۳) تلفات کرونا کاهش یابد
- (۴) هر سه مورد

۹۹- در خطوط انتقال انرژی تکفاز اگر شعاع هر هادی r و هادی توپر بوده و فاصله دو هادی D منظور گردد. ظرفیت الکتریکی (خازنی) بین دو هادی برابر است با:

$$\frac{\pi \epsilon_0}{2 \ln \frac{D}{r}} \quad (۴) \quad \frac{4 \pi \epsilon_0}{\ln \frac{D}{r}} \quad (۳) \quad \frac{2 \pi \epsilon_0}{\ln \frac{D}{r}} \quad (۲) \quad \frac{\pi \epsilon_0}{\ln \frac{D}{r}} \quad (۱)$$

۱۰۰- بار امپدانس موجی خط انتقال (SIL) از کدام رابطه قابل محاسبه می باشد؟

$$SIL = |V|^2 \sqrt{\frac{C}{L}} \quad (MW) \quad (۲) \quad SIL = |V|^2 \sqrt{\frac{L}{C}} \quad (MW) \quad (۱)$$

$$SIL = |V| \sqrt{LC} \quad (MW) \quad (۴) \quad SIL = |V|^2 \sqrt{LC} \quad (MW) \quad (۳)$$

۱۰۱- سرعت انتشار موج سیار در خطوط انتقال انرژی از کدام رابطه قابل محاسبه است؟

$$V = \frac{1}{\sqrt{\mu_0 \epsilon_0}} \quad \left(\frac{m}{s}\right) \quad (۱) \quad V = \frac{1}{\sqrt{LC}} \quad \left(\frac{m}{s}\right) \quad (۲) \quad V = 2\pi f \frac{1}{\sqrt{\mu_0 \epsilon_0}} \quad \left(\frac{m}{s}\right) \quad (۳) \quad (۴) \text{ موارد ۱ و ۲}$$

۱۰۲- افت ولتاژ در خطوط انتقال تکفاز طبق کدام رابطه قابل محاسبه است؟

$$\Delta V = \frac{2LI}{x.A.P} \quad (۴) \quad \Delta V = \frac{200LI}{x.A.V^2} \quad (۳) \quad \Delta V = \frac{200LI}{x.A.V} \quad (۲) \quad \Delta V = \frac{2LP}{x.A.V} \quad (۱)$$

۱۰۳- افت ولتاژ در سیستم توزیع انرژی الکتریکی سه فاز که سطح مقطع هادیها یکسان باشد، از کدام رابطه قابل محاسبه است؟

$$\Delta V = \frac{\sqrt{3}LP}{x.A.V} \quad (۴) \quad \Delta V = \frac{\sum_{i=1}^n L_i I_i}{x.A} \quad (۳) \quad \Delta V = \frac{\sqrt{3} \sum_{i=1}^n L_i I_i}{x.A.V} \quad (۲) \quad \Delta V = \frac{\sqrt{3} \sum_{i=1}^n L_i I_i}{x.A} \quad (۱)$$

۱۰۴- درصد تنظیم ولتاژ در یک خط انتقال انرژی الکتریکی از رابطه زیر بدست می آید؟

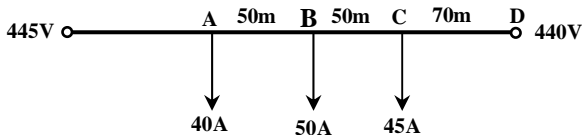
$$\% \text{ Reg} = \frac{|V_{RNL}| - |V_{RFL}|}{|V_{RFL}|} \times 100 \quad (۲) \quad \% \text{ Reg} = \frac{|V_{SNL}| - |V_{RFL}|}{|V_{RFL}|} \times 100 \quad (۱)$$

$$\% \text{ Reg} = \frac{|V_{RNL}| - |V_{RFL}|}{|V_{RNL}|} \times 100 \quad (۴) \quad \% \text{ Reg} = \frac{|V_{RFL}| - |V_{RNL}|}{|V_{RFL}|} \times 100 \quad (۳)$$

۱۰۵- موتور جریان مستقیم با قدرت ۱۰KW و $\eta = ۰/۸۵$ است. در فاصله ۸۰ متر از تابلو تغذیه قرار دارد. ولتاژ نامی موتور ۲۲۰ ولت است. سطح مقطع هادی بکار رفته که از جنس آلومینیم با $X = ۳۵$ است محاسبه نمایید؟ (افت ولتاژ مجاز ۲/۵٪ است.)

$$A = ۲۵ \text{ mm}^2 \quad (۴) \quad A = ۷۰ \text{ mm}^2 \quad (۳) \quad A = ۵۰ \text{ mm}^2 \quad (۲) \quad A = ۳۵ \text{ mm}^2 \quad (۱)$$

۱۰۶- در شبکه زیر در صورتیکه هادی آلومینیومی با سطح مقطع $A = ۷۰ \text{ mm}^2$ و $X = ۳۵$ باشد، نقطه‌ی ژرف در چه قسمتی از شبکه قرار دارد؟

- (۱) نقطه A
(۲) نقطه B
(۳) نقطه C
(۴) نقطه D

۱۰۷- کدام رابطه برای اصلاح ضریب قدرت شبکه و محاسبه‌ی توان راکتیو خازنی مورد نیاز مورد استفاده قرار می‌گیرد؟ (P بر حسب KW و Q بر حسب KVAR است.)

$$Q = P(\cos \phi_1 - \cos \phi_2) \quad (۲) \quad Q = P(\cos \phi_2 - \cos \phi_1) \quad (۱)$$

$$Q = P(\tan \phi_1 - \tan \phi_2) \quad (۴) \quad Q = P(\tan \phi_2 - \tan \phi_1) \quad (۳)$$

۱۰۸- کدامیک از روشهای خازن گذاری مقرون به صرفه است؟

- (۱) خازن گذاری گروهی بین چند بار
(۲) ایجاد بانکهای خازنی در نزدیک بار و قطع و وصل آن با بار توسط یک کلید
(۳) ایجاد بانک خازنی نزدیک تابلوی توزیع اصلی
(۴) خازن گذاری فقط برای بارهای بزرگ

۱۰۹- مطمئن ترین شبکه‌ی توزیع انرژی الکتریکی کدام است؟

- (۱) حلقوی
(۲) غربالی
(۳) شعاعی
(۴) موارد ۱ و ۲

۱۱۰- گزینه‌ی نادرست در ارتباط با نقطه‌ی ژرف کدام است؟

- (۱) در نقطه ژرف افت ولتاژ حداکثر خواهد شد
(۲) در نقطه ژرف ولتاژ شبکه کمترین مقدار را در خواهد بود
(۳) در نقطه ژرف علامت جبری افت ولتاژ تغییر خواهد کرد
(۴) در نقطه ژرف جهت جریان شبکه تغییر نخواهد کرد

۱۱۱- حداکثر افت ولتاژ در شبکه‌ی توزیع ۲۰ کیلوولت شهری چند درصد است؟

- (۱) ۲
(۲) ۴
(۳) ۵
(۴) ۲/۵

۱۱۲- در کابل NYAF سیم هادی از چه نوعی است؟

- (۱) مفتولی
(۲) رشته‌ای
(۳) سکتوری
(۴) هادی گرد توخالی

۱۱۳- در کابل NKBA، حرف K مشخص کننده‌ی چه عنصری است؟

- (۱) کابل نرمال با سیم آلومینیومی
(۲) حفاظت کابل در برابر ضربات مکانیکی
(۳) کابل با غلاف سربی
(۴) روپوش کاغذی روی هادی

۱۱۴- غلاف سربی در کابل‌های توزیع انرژی الکتریکی چه وظیفه‌ای را ایفاء می‌کند؟

- (۱) خنک شدن هادی‌های کابل از طریق غلاف سربی
- (۲) حفاظت کابل در برابر ضربات مکانیکی
- (۳) حفاظت کابل در برابر خوردگی شیمیایی
- (۴) مانع نفوذ آب و رطوبت به داخل عایق و هادی‌های کابل و مانع از خارج شدن روغن کابل می‌گردد

۱۱۵- در پایه سیمانی مسلح اعداد (۱۰۰۰-۱۲) یعنی چه؟

- (۱) پایه‌ای که ارتفاع آن ۱۲ متر و تحمل نیروی کشش آن تا ۱۰۰۰ کیلوگرم است.
- (۲) پایه‌ای که ارتفاع آن ۱۲ متر و نیروی کششی آن بیشتر از ۱۰۰۰ کیلوگرم است.
- (۳) پایه‌ای که در هر ۱۲ ساعت تحمل ۱۰۰۰ کیلوگرم را دارا باشد.
- (۴) هر دو مورد ۱ و ۲

۱۱۶- پایه‌های فولادی نسبت به پایه‌های سیمانی چه مزیتی را دارا می‌باشد؟

- (۱) قابلیت انعطاف پذیری پایه‌های فولادی از پایه‌های چوبی خیلی بیشتر است.
- (۲) پایه فولادی مانند پایه‌های چوبی در معرض حشرات قرار نمی‌گیرند.
- (۳) رطوبت روی اجزاء آن موثر نیست
- (۴) موارد ۱، ۲ و ۳

۱۱۷- مقره‌های سوزنی در چه قسمتی از شبکه هوایی قرار می‌گیرد؟

- (۱) پایه‌های میانی
- (۲) پایه‌های انتهایی
- (۳) پایه‌هایی که در قسمت پیچ خط قرار دارند
- (۴) موارد ۱ و ۳

۱۱۸- کدام یک از مقره‌ها در شبکه‌ی هوایی فشار متوسط استفاده می‌شود؟

- (۱) بشقابی
- (۲) چرخشی
- (۳) سوزنی
- (۴) همه موارد

۱۱۹- عمق چاله‌ها بر حسب متر جهت نصب پایه‌های شبکه فشار متوسط برابر است با: (L طول پایه به متر، H عمق چاله بر حسب سانتیمتر است).

$$H = \frac{1}{60}L + 10 \quad (1) \quad H = \frac{1}{60}L + 60 \quad (2) \quad H = \frac{1}{10}L + 5 \quad (3) \quad H = \frac{1}{60}L + 5 \quad (4)$$

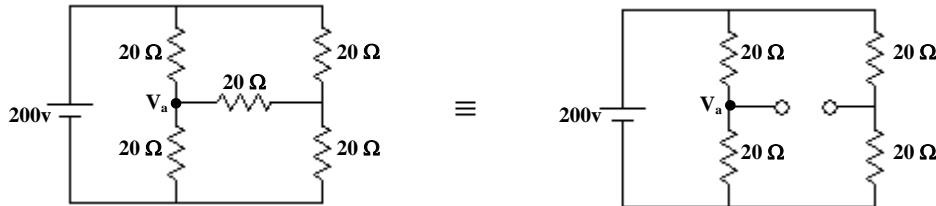
۱۲۰- فاصله‌ی بین پایه‌ها (اسپان) در شبکه فشار ضعیف و فشار متوسط چند متر است؟

- (۱) شبکه‌های فشار ضعیف بین ۳۰ تا ۱۰۰ متر و برای شبکه فشار متوسط بین ۷۰ تا ۱۵۰ متر می‌باشد.
- (۲) در شبکه‌های فشار ضعیف ۷۰ متر و در شبکه فشار متوسط ۵۰ متر است.
- (۳) در شبکه فشار ضعیف اسپان بزرگتر از اسپان شبکه فشار متوسط است.
- (۴) در شبکه فشار متوسط اسپان بزرگتر از اسپان شبکه فشار ضعیف است.

پاسخنامه آزمون آزاد ۸۱

مدارهای الکتریکی

۱- گزینه «۱» وقتی تمام مقاومت‌ها مقدارشان یکی باشد، دانشجوی زرنگ باید دنبال یک راه حل قشنگ برای تست باشد، در این تست اگر کمی دقت کنید. ترکیب مقاومت‌ها و مدار یک پل و تستون تشکیل داده و لذا می‌توانیم مقاومت وسط پل را از مدار حذف کنیم برای درک شما دانشجویان عزیز کمی مقاومت‌های مدار را به سمت بالا می‌چرخانم، تاپل را مشاهده کنید!

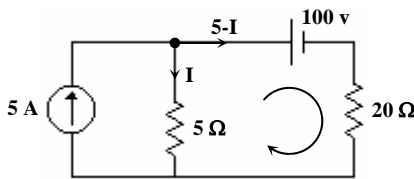
$$V_a = \frac{20}{20+20} \times 200 = \frac{20}{40} \times 200 = 100 \text{ V}$$

حالا به راحتی با استفاده از قانون تقسیم ولتاژ V_a محاسبه می‌شود:

توضیح: اگر مدار پل و تستون نبود باید KCL در گره وسط و گره سمت راست مدار می‌نوشتیم و V_a را محاسبه می‌کردیم.

۲- گزینه «۲»

روش اول: طبق نکته می‌دانیم عنصر موازی با منبع ولتاژ اگر جریان، ولتاژ یا توان آن مورد سؤال نباشد، در مدار می‌تواند حذف شود در این تست مقاومت 10Ω اهمی را از مدار حذف می‌کنیم، تا مدار ساده شود:

دقت کنید با یک KCL ساده جریان شاخه سمت راست برابر $5 - I$ می‌شود، حالا با نوشتن KVL در حلقه سمت راست به راحتی I محاسبه می‌شود.

$$+100 + 20(5 - I) - 5I = 0 \Rightarrow -25I = -200 \Rightarrow I = \frac{-200}{-25} = 8 \text{ A}$$

روش دوم: اگر ولتاژ دو سر مقاومت 5Ω اهمی را V نامگذاری کنیم، به راحتی ولتاژ بالای مقاومت 20Ω اهمی برابر $V - 100$ می‌شود:

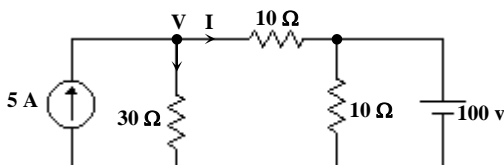
حالا با نوشتن KCL در ابر گره مدار داریم:

$$-5 + \frac{V}{5} + \frac{V - 100}{20} = 0 \xrightarrow{\times 20} -100 + 4V + V - 100 = 0$$

$$\Rightarrow 5V = 200 \Rightarrow V = 40 \text{ V}$$

چون $I = \frac{V}{5}$ پس $I = \frac{40}{5} = 8 \text{ A}$ به دست می‌آید.

۳- گزینه «۳» برای بدست آوردن توان منبع جریان باید ولتاژ دو سرش را حساب کنیم. اگر این ولتاژ را V بنامیم، داریم:

دقت کنید جریان مقاومت 10Ω اهمی بالایی برابر $\frac{V - 100}{10}$ در

جهت نشان داده شده در شکل است. با نوشتن KCL در گره سمت چپ داریم:

$$5 = \frac{V - 100}{10} + \frac{V}{30} \xrightarrow{\times 30} 150 = 3(V - 100) + V \Rightarrow 4V = 450 \Rightarrow V = 112.5 \text{ V}$$

$$P_I = VI = 112.5 \times 5 = 562.5 \text{ W}$$

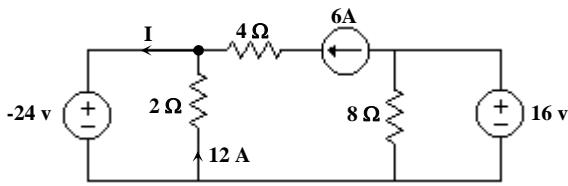
پس توان منبع جریان برابر است با:

$$U_X = -4 \times 6 = -24 \text{ V}$$

۴- گزینه «۴» به راحتی مقدار U_X با توجه به جهت جریان منبع ۶ آمپر برابر است با:

پس مدار را می‌توانیم به صورت مقابل مدل کنیم:

چون توان منبع وابسته سؤال شده لذا باید جریان آن را حساب کنیم، اگر این جریان را I بنامیم، به راحتی با نوشتن KCL در گره مدار داریم:

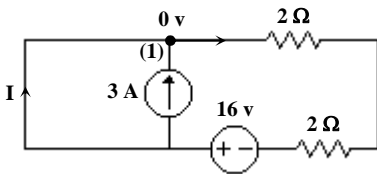
$$I = 6 + 12 = 18 \text{ A}$$

پس توان منبع ولتاژ وابسته برابر است با: $P = +VI = -24 \times 18 = -432 \text{ W}$

◆ ◆ ◆ ◆

۵- گزینه «۴» آمپر متر ایده‌آل است پس دارای مقاومت داخلی صفر می‌باشد و چون بصورت موازی در مدار قرار گرفته مقاومت 4Ω را اتصال کوتاه می‌کند. دقت کنید ولتاژ گره (۱) در واقع ولتاژ اتصال کوتاه است و برابر 0 V در نظر گرفته می‌شود و لذا جریان شاخه سمت راست با جهت

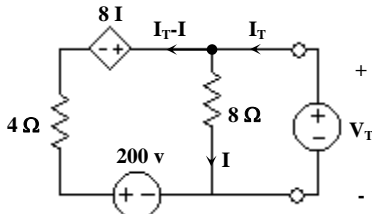
نشان داده شده در شکل برابر $\frac{0+16}{4}$ می‌شود، با نوشتن KCL در گره (۱) داریم:

$$-I - 3 + \frac{0+16}{4} = 0 \Rightarrow -I - 3 + 4 = 0 \Rightarrow I = 1 \text{ A}$$

◆ ◆ ◆ ◆

۶- گزینه «۲» باید از دید دو سر a و b معادل تونن (V_{th} و R_{th}) را حساب کنیم، برای این منظور یک ولتاژ V_T که جریان I_T به مدار تزریق می‌کند، به دو سر A و B وصل می‌کنیم:

اولاً $I = \frac{V_T}{\lambda}$ می‌باشد، با نوشتن KCL در گره مدار جریان شاخه سمت چپ برابر $I_T - I$

می‌شود، با نوشتن KVL در حلقه مدار داریم:

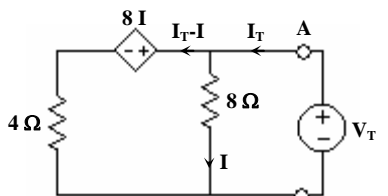
$$V_T = \lambda I + 4(I_T - I) + 200 \Rightarrow V_T = \lambda \left(\frac{V_T}{\lambda}\right) + 4I_T - 4\left(\frac{V_T}{\lambda}\right) + 200 \Rightarrow \frac{1}{2}V_T = 4I_T + 200$$

$$\Rightarrow V_T = \underbrace{\lambda}_{R_{th}} I_T + \underbrace{400}_{V_{th}} \Rightarrow R_{th} = 8\Omega, V_{th} = 400 \text{ V}$$

$$P_{\max} = \frac{V_{th}^2}{4R_{th}} = \frac{400 \times 400}{4 \times 8} = 100 \times 50 = 5000 \text{ W}$$

◆ ◆ ◆ ◆

۷- گزینه «۳» باید از دید دو سر a و b مقاومت را حساب کنیم، برای این منظور یک ولتاژ V_T که جریان I_T به مدار تزریق می‌کند، به دو سر A و B وصل می‌کنیم:

اولاً $I = \frac{V_T}{\lambda}$ می‌باشد، با نوشتن KCL در گره مدار جریان شاخه سمت چپ برابر $I_T - I$

می‌شود، با نوشتن KVL در حلقه مدار داریم:

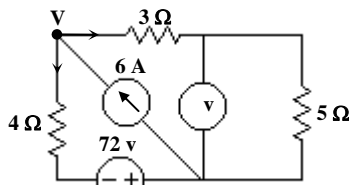
$$V_T = \lambda I + 4(I_T - I) \Rightarrow V_T = \lambda \left(\frac{V_T}{\lambda}\right) + 4I_T - 4\left(\frac{V_T}{\lambda}\right) \Rightarrow \frac{1}{2}V_T = 4I_T$$

$$\Rightarrow V_T = \underbrace{\lambda}_{R_{th}} I_T \Rightarrow R_{th} = 8\Omega$$

دقت کنید، لازم نبود تست را حل کنیم، چون در تست بالایی این مقاومت را حساب کرده بودیم. این هم از کارهای زیبای طراح امسال که دو تست طرح کرده دانشجوی یک تست را حل می‌کند، دومی هم جواب داده می‌شود!

◆ ◆ ◆ ◆

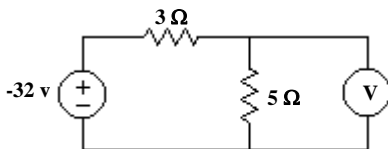
۸- گزینه «۱» ولتاژ گره بالای منبع جریان را V نامیده و KCL آن را می‌نویسیم.

$$\frac{V+72}{4} - 6 + \frac{V}{\lambda} = 0 \xrightarrow{\times \lambda} 2V + 144 - 4\lambda + V = 0$$

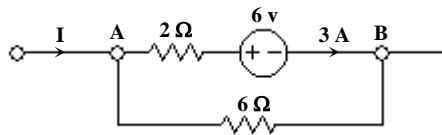
$$\Rightarrow 3V = -96 \Rightarrow V = -32 \text{ V}$$

حالا با نوشتن قانون تقسیم ولتاژ برای دو مقاومت ۵ و ۳ اهمی داریم:

$$\text{ولتاژ ولت‌متر} = V = \frac{5}{5+3}(-32) = -20 \text{ V}$$

◆ ◆ ◆ ◆

$$V_{AB} = 3 \times 2 + 6 = 12V$$

۹- گزینه «۱» ولتاژ شاخه بالایی برابر است با:

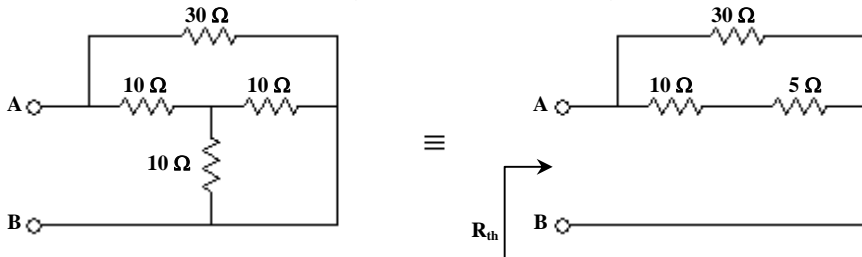
این ولتاژ در واقع ولتاژ مقاومت ۶ اهم نیز می باشد.

پس جریان این مقاومت برابر $I_{6\Omega} = \frac{12}{6} = 2A$ می شود.

حالا با نوشتن KCL در گره A داریم:

$$I = 2 + 3 = 5A$$

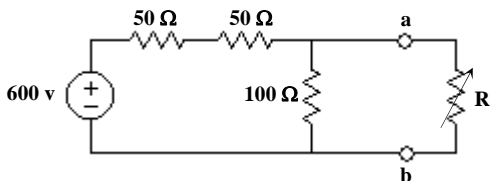
۱۰- گزینه «۴» برای محاسبه R_{th} باید منابع مستقل ولتاژ را اتصال کوتاه کنیم، لذا مدار سمت چپ را داریم:

واضح است دو مقاومت ۱۰ اهمی با هم موازی هستند با توجه به مدار دوم دو مقاومت ۵ و ۱۰ اهمی با هم سری و حاصل آن ها (15Ω) با مقاومت ۳۰ اهمی موازی است:

$$R_{th} = 15 \parallel 30 = \frac{30}{3} = 10\Omega$$

۱۱- گزینه «۳» ابتدا از تبدیل منبع استفاده می کنیم.

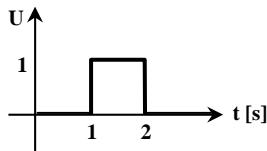
برای انتقال توان ماکزیمم باید R برابر R_{th} باشد، یعنی داریم:

$$R = R_{th} = (100) \parallel (50 + 50) = 100 \parallel 100 = 50\Omega$$

$$V_{ab} = \frac{(50) \parallel (100)}{[(50) \parallel (100) + 100]} \times 600 = 0.25 \times 600 = 150V$$

حالا با نوشتن قانون تقسیم ولتاژ V_{ab} محاسبه می شود:

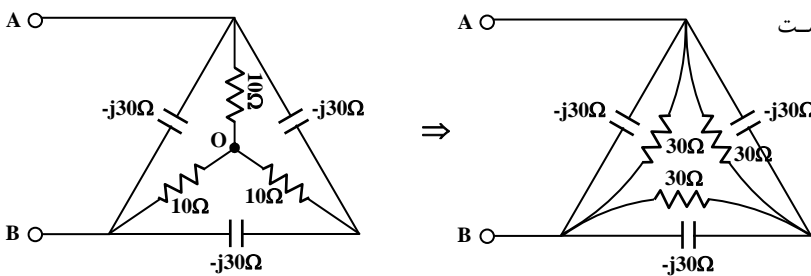
توضیح: در محاسبات بالا برای به دست آوردن R_{th} منبع ولتاژ را اتصال کوتاه کردیم و در محاسبه V_{ab} مقدار $R = 50\Omega$ را قرار دادیم و سپس قانون تقسیم ولتاژ را بین مقاومت ۱۰۰ اهمی سری با منبع ولتاژ و مقاومت معادل حاصل از موازی کردن مقاومت های ۵۰ و ۱۰۰ اهمی نوشتیم.

۱۲- گزینه «۲» چون اولین پالس تابع پله از $t = 1s$ شروع شده پس با یک شیفت زمانی قسمت اول برابر $u(t-1)$ خواهد بود. مشاهده می شود که در $t = 2s$ پله یک واحد به پایین آمده پس $-u(t-2)$ قسمت دوم است و در نهایت:

$$u(t-1) - u(t-2)$$

۱۳- گزینه «۱»

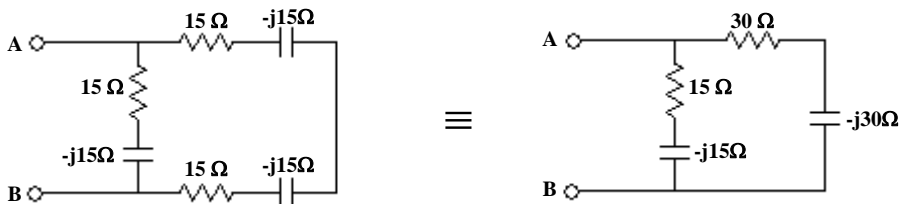
توجه کنید نقطه O اتصال مشترک ۳ مقاومت بیرونی است

که به داخل شبکه خازنی آورده شده است و پس از آن

شبکه ستاره مقاومتی را به اتصال مثلث تبدیل می کنیم،

$$R_{\Delta} = 3R_{\lambda}$$

اتصال موازی خازن و مقاومت با مقادیر عددی یکسان به اتصال سری آنها با مقادیر عددی نصف تبدیل می شود.

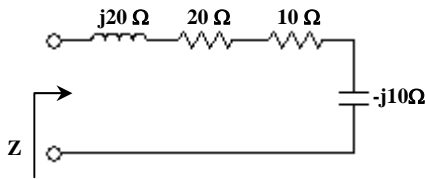

$$Z = (15 - j15) \parallel (30 - j30) = \frac{(15 - j15)(30 - j30)}{15 - j15 + 30 - j30} \Rightarrow \frac{3(15 - j15)(10 - j10)}{3(15 - j15)} = (10 - j10)\Omega$$

۱۴- گزینه «۲» اتصال موازی خازن و مقاومت با مقادیر عددی یکسان به اتصال سری آنها با مقادیر عددی نصف تبدیل می‌شود.

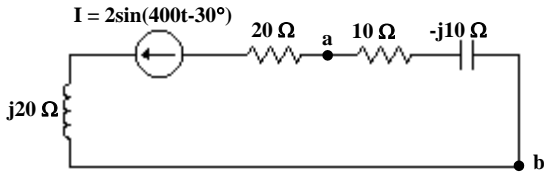
$$Z = j20 + 20 + 10 - j10 = 30 + j10 = a + jb$$

$$\cos \varphi = \frac{a}{\sqrt{a^2 + b^2}} \Rightarrow \cos \varphi = \frac{30}{\sqrt{30^2 + 10^2}} = \frac{30}{\sqrt{1000}} = \frac{30}{10\sqrt{10}}$$

$$\cos \varphi = \frac{3}{\sqrt{10}} = 0.948 \approx 0.95$$

۱۵- گزینه «۴»

مقاومت و خازن موازی به مقاومت و خازن سری با مقادیر اهمی نصف تبدیل می‌شوند:

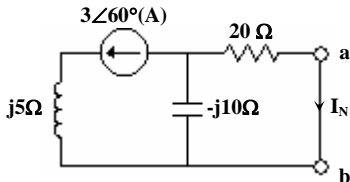
ولتاژ V_{ab} در واقع برابر $I \cdot Z_{ab} = V_{ab}$ می‌باشد. دقت کنید چون جهت جریان به سمت چپ است، لذا یک علامت منفی پشت عبارت باید قرار دهیم:

$$V_{ab} = -(10 - j10) \times 2 \angle -30^\circ = -(10\sqrt{2} \angle -45^\circ) \times (2 \angle -30^\circ) = -20\sqrt{2} \angle -75^\circ$$

به جای (-) عدد $1 \angle 180^\circ$ را قرار می‌دهیم:

$$V_{ab} = (1 \angle 180^\circ) \times (20\sqrt{2} \angle -75^\circ) = 20\sqrt{2} \angle 105^\circ \Rightarrow V_{ab} = 28.28 \sin(400t + 105^\circ)$$

۱۶- گزینه «۱» بهترین روش اتصال کوتاه کردن دو سر A و B و محاسبه I_N است.

دقت کنید جریان I_N با نوشتن قانون تقسیم جریان بین مقاومت و خازن حساب می‌شود:

$$I_N = \left(\frac{-j10}{20 - j10} \right) (3 \angle 60^\circ) = \left(\frac{j10}{20 - j10} \right) 3 \angle 60^\circ = \left(\frac{j}{2 - j} \right) 3 \angle 60^\circ = \frac{j(2 + j)}{5} (3 \angle 60^\circ) =$$

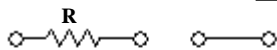
$$\left(\frac{j^2 - 1}{5} \right) 3 \angle 60^\circ = \left(\frac{6}{5} - \frac{3}{5} \right) \angle 60^\circ \xrightarrow{\text{اندازه جریان سؤال شده است}} |I_N| = \sqrt{\frac{36}{25} + \frac{9}{25}} = \sqrt{\frac{45}{25}} = \sqrt{\frac{9}{5}} = \frac{3}{\sqrt{5}} \text{ A} = 1.34 \text{ (A)}$$

۱۷- گزینه «۲» امپدانس مدار را حساب می‌کنیم، عبارتی مانند $Z = a + jb$ به دست می‌آید، ضریب کیفیت از رابطه $Q = \left| \frac{b}{a} \right|$ محاسبه می‌شود.

$$Z_{in} = \left(\frac{1}{j\omega C} \parallel j\omega L \right) + R = R + j \frac{L\omega}{1 - \omega^2 LC}$$

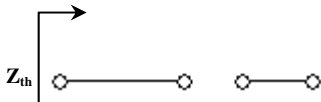
$$Q = \frac{L\omega}{R(1 - \omega^2 LC)} = \frac{(200 \times 10^{-3})(2\pi f)}{50(1 - 4\pi^2 f^2 \times 200 \times 10^{-3} \times 500 \times 10^{-6})} = 4$$

$$\Rightarrow \frac{400\pi \times 10^{-3} f}{1 - 0.0004\pi^2 f^2} = 200 \Rightarrow 0.4\pi^2 f^2 + 1/26f - 200 = 0 \Rightarrow f = 15 \text{ Hz}$$

۱۸- گزینه «۳» در فرکانس رزونانس سلف و خازن موازی مدار باز

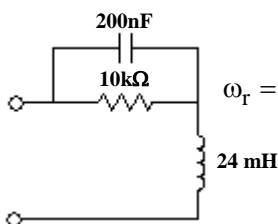
می‌شوند و در این حالت مدار شکل زیر را داریم:

ملاحظه می‌شود امپدانس مدار بی‌نهایت است، تنها گزینه‌ای که این

شرایط را دارد، گزینه «۳» است.

۱۹- گزینه «۴»

$$\omega_r = \sqrt{\frac{1}{LC} - \frac{1}{(RC)^2}} = \sqrt{\frac{1}{24 \times 10^{-3} \times 200 \times 10^{-9}} - \frac{1}{(10 \times 10^3 \times 200 \times 10^{-9})^2}} = \sqrt{\frac{10^9}{4/8} - \frac{10^6}{4}} = 14425$$

$$\Rightarrow f_r = \frac{1}{2\pi} \omega_r = \frac{1}{2\pi} \times 14425 = 2295.8 \text{ Hz}$$

۲۰- گزینه «۳» اگر $Z_{th} = a + jb$ آن گاه در صورتی ماکزیمیم توان به Z_L می‌رسد که $Z_L = Z_{th}^* = a - jb$ ، در واقع باید Z_{th} مدار را حساب کنیم، دقت کنید اندازه $|Z_{th}^*|$ با اندازه Z_{th} فرق نمی‌کند، پس Z_{th} را حساب کرده و اندازه آن برابر Z_L می‌باشد.

$$Z_L = (\Delta \parallel j) - j^3 = \frac{j\Delta}{\Delta + j} - j^3 = \frac{j\Delta(\Delta - j)}{2\Delta + 1} - j^3 \Rightarrow Z_L = \frac{\Delta + j2\Delta}{26} - j^3 = \frac{\Delta}{26} - \frac{\Delta^3}{26} j$$

$$|Z_L| = \sqrt{\left(\frac{\Delta}{26}\right)^2 + \left(\frac{-\Delta^3}{26}\right)^2} = 2/0.5 = 2$$

۲۱- گزینه «۴» امپدانس مدار را حساب می‌کنیم، عبارتی به شکل $Z = a + jb$ به دست می‌آید، ضریب کیفیت از رابطه $Q = \left|\frac{b}{a}\right|$ محاسبه می‌شود:

$$Z = \Delta + [(R - j10) \parallel j10] = \Delta + \frac{(R - j10)(j10)}{R - j10 + j10} = \left(\Delta + \frac{100}{R}\right) + j10 \Rightarrow \Delta + \frac{100}{R} = a, 10 = b$$

$$Q = \left|\frac{b}{a}\right| = 1/0.5 = \frac{2}{1} \Rightarrow 2b = 2a \Rightarrow 2 \times 10 = 2\left(\Delta + \frac{100}{R}\right) \Rightarrow 20 = 10 + \frac{200}{R} \Rightarrow \frac{200}{R} = 10 \Rightarrow R = 20 \Omega$$

۲۲- هیچکدام از گزینه‌ها صحیح نیست. ابتدا ضریب توان حالت اولیه مدار (یعنی مدار RL سری) را حساب می‌کنیم:

$$\cos \phi_1 = \frac{R}{X_L} = \frac{\Delta}{35} = \frac{1}{7}, \quad \cos \phi_2 = \frac{95}{100}$$

اگر بخواهیم ظرفیت خازن را برای رسیدن به ضریب توان $\cos \phi_2$ حساب کنیم، باید از فرمول مقابل استفاده کنیم:

$$\boxed{\text{tg} \phi_2 - \text{tg} \phi_1 = \frac{P_{dc}}{P_e}}$$

با استفاده از رابطه $1 + \text{tg}^2 \phi = \frac{1}{\cos^2 \phi}$ و $P_e = RI_e^2$ ، مقادیر معادله فوق را حساب می‌کنیم.

$$\text{tg}^2 \phi_1 = \frac{1}{\cos^2 \phi_1} - 1 = \frac{1}{\left(\frac{1}{7}\right)^2} - 1 = 48 \Rightarrow \text{tg} \phi_1 = \sqrt{48} = 6/9 \quad \text{و} \quad \text{tg}^2 \phi_2 = \frac{1}{\cos^2 \phi_2} - 1 = \frac{1}{\left(\frac{95}{100}\right)^2} - 1 = 0/108 \Rightarrow \text{tg} \phi_2 = 0/32$$

$$0/32 - 6/9 = \frac{P_{dc}}{500} \Rightarrow P_{dc} = -3290 \text{ (VAR)} \quad \text{از طرفی } P_e = 5(10)^2 = 500 \text{ W و لذا داریم:}$$

دقت کنید با محاسبه ولتاژ دو سر خازن که در واقع همان ولتاژ مجموعه RL سری است، می‌توانیم X_C را حساب کنیم:

$$V = Z.I = \sqrt{\Delta^2 + 35^2} \times 10 = 353/5 \text{ V}$$

$$P_{dc} = -\frac{V^2}{X_C} \Rightarrow -3290 = -\frac{(353/5)^2}{X_C} \Rightarrow X_C = 38 \Omega$$

$$X_C = \frac{1}{\omega C} \Rightarrow C = \frac{1}{\omega X_C} = \frac{1}{400 \times 38} \approx 66 \mu\text{F}$$

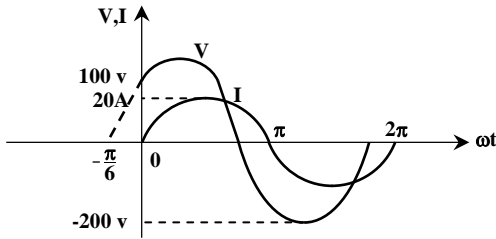
۲۳- گزینه «۲» $\Rightarrow \cos \phi = \frac{P_e}{\sqrt{P_e^2 + P_d^2}} = \frac{400}{\sqrt{400^2 + 300^2}} = \frac{400}{500} = 0/8$

۲۴- گزینه «۱» در نگاه اول به نظر می‌رسد، اختلاف فاز بین ولتاژ و جریان معلوم نیست (زاویه فاز ولتاژ مشخص نشده است) اما دقت کنید، نقطه شروع ولتاژ برابر ۱۰۰ ولت داده شده لذا با توجه به اینکه $V_m = 200 \text{ V}$ می‌باشد، داریم:

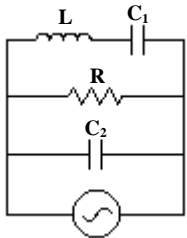
$$V(t) = V_m \sin(\omega t + \phi_V) \xrightarrow{t=0} V(0) = 200 \sin(0 + \phi_V) \Rightarrow 100 = 200 \sin \phi_V \Rightarrow \sin \phi_V = \frac{100}{200} = \frac{1}{2} \Rightarrow \phi_V = \frac{\pi}{6}$$

حالا که ϕ معلوم شد، امپدانس را حساب می‌کنیم:

$$Z = \frac{V_m \angle \phi_V}{I_m \angle \phi_I} = \frac{200 \angle \frac{\pi}{6}}{20 \angle 0^\circ} \Rightarrow Z = 10 \angle \frac{\pi}{6} = 10 \cos \frac{\pi}{6} + j 10 \sin \left(\frac{\pi}{6}\right) = 10 \times \frac{\sqrt{3}}{2} + j 10 \times \frac{1}{2} = (5\sqrt{3} + j5) \Omega$$

در نتیجه $R = 5\sqrt{3} \cong 5 \times 1.73 = 8.66 \Omega$ می باشد.
دقت کنید در واقع منحنی به شکل مقابل بوده و واضح است که ولتاژ به اندازه $\frac{\pi}{6}$ زودتر از جریان شروع شده است:

۲۵- گزینه «۱» فرکانس زاویه‌ای تشدید برای مدارهایی به صورت زیر از رابطه نوشته شده، حساب می شود:

$$\omega = \sqrt{\frac{1}{LC_1} + \frac{1}{LC_2}}$$

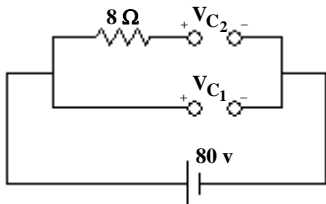
برای این سؤال $L = 0.2 \text{ H}$, $C_1 = 50 \mu\text{F}$, $C_2 = 50 \mu\text{F}$ است، لذا داریم:

$$\omega_r = \sqrt{\frac{1}{LC_1} + \frac{1}{LC_2}} \xrightarrow{C_1=C_2} \omega_r = \sqrt{\frac{2}{LC_1}} = \sqrt{\frac{2}{\frac{2}{100} \times 5000 \times 10^{-6}}} = \sqrt{\frac{2}{10 \times 10^{-6}}}$$

$$= \sqrt{2 \times 10^5} = \sqrt{10^4 \times 20} = 100\sqrt{20} \cong 447 \left(\frac{\text{rad}}{\text{s}}\right)$$

$$f_r = \frac{447}{2\pi} = \frac{447}{2 \times 3.14} \cong 71 \text{ (Hz)}$$

اما $f_r = \frac{\omega_r}{2\pi}$ لذا داریم:

۲۶- گزینه «۲»

در حالت ماندگار برای ورودی dc، خازن‌ها مدار باز شده و جریانی در مدار برقرار نمی شود.

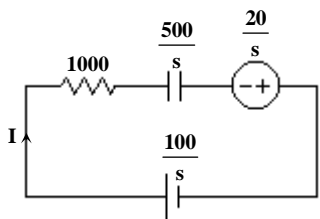
$$V_{C_1} = V_{C_2} = 80 \text{ (v)} \Rightarrow \frac{V_{C_1}}{V_{C_2}} = 1$$

۲۷- گزینه «۴» اگر بخواهیم ولتاژ خازن‌ها با هم برابر باشند، باید هر دو خازن مدار باز شوند و این اتفاق در $t = 5\tau$ می افتد، لذا داریم:

$$t = 5\tau = 5 \times \underbrace{(R \cdot C_{eq})}_{\tau} = 5 \times (1000 \times 250 \times 10^{-6}) = 1/25 \text{ (s)}$$

$$V_{C_1} = \frac{q}{C} = \frac{0.04}{2000 \times 10^{-6}} = 20 \text{ v}$$

۲۸- گزینه «۳» ابتدا ولتاژ اولیه خازن را حساب می کنیم:

بعد از بسته شدن کلید در حوزه لاپلاس مدار شکل زیر را خواهیم داشت:

$$I(s) = \frac{\frac{100}{s} + \frac{20}{s}}{1000 + \frac{500}{s}} = \frac{120}{1000s + 500} = \frac{0.12}{s + 0.5}$$

$$i(t) = 0.12e^{-0.5t}$$

با نوشتن جریان در حوزه زمان داریم:

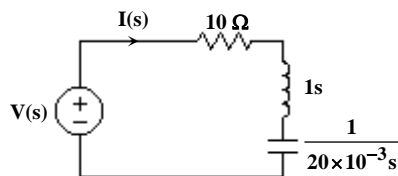
۲۹- گزینه «۳» هنگامیکه کلید بسته می شود مدار RLC سری بوجود آمده که دارای معادله مشخصه زیر است:

$$s^2 + \frac{R}{L}s + \frac{1}{LC} = 0 \Rightarrow s^2 + \frac{100}{2}s + \frac{1}{2 \times 200 \times 10^{-6}} = 0 \Rightarrow s^2 + 50s + 2500 = 0$$

هر دو ریشه حقیقی و منفی هستند پس مدار میرای شدید یا فوق میرا بوده و گزینه ۳ درست است.

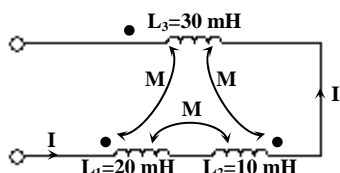

۳۰- گزینه «۴» با توجه به اینکه سلف جریان اولیه و خازن ولتاژ اولیه ندارد لذا می‌توانیم مدار معادل در حوزه لاپلاس را به صورت زیر بنویسیم اما $V(s)$ برابر است با:

$$V(s) = L^{-1}\{V(t)\} = L^{-1}\{20e^{-100t}\} = \frac{20}{s+100}$$

$$I(s) = \frac{\frac{20}{s+100}}{10+s+\frac{50}{s}} = \frac{20s}{(s^2+100s+50)(s+100)}$$

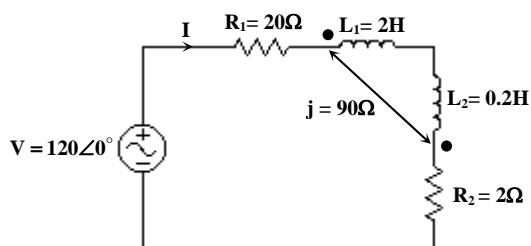
۳۱- گزینه «۲» با توجه به جهت جریان بین سلف‌های ۲۰ mH و ۱۰ mH چون جریان سلف ۲۰ mH اول به نقطه و بعد به سلف، ولی در سلف ۱۰ mH اول به سلف بعد به نقطه وارد می‌شود، M منفی است. بین سلف‌های ۱۰ و ۳۰ میلی هانری در هر دو سلف جریان اول به سلف و بعد به نقطه وارد می‌شود، M مثبت است و در نهایت بین سلف‌های ۳۰ و ۲۰ میلی هانری چون جریان در سلف ۲۰ mH اول به نقطه بعد به سلف ولی در سلف ۳۰ mH اول به سلف و بعد به نقطه وارد می‌شود، M منفی است و لذا داریم:

$$L_{eq} = L_1 + L_2 + L_3 - 2M + 2M - 2M$$

$$\Rightarrow 50 = (L_1 + L_2 + L_3) - 2M \Rightarrow 2M = (20 + 10 + 30) - 50 \Rightarrow 2M = 10 \Rightarrow M = \frac{10}{2} = 5 \text{ mH}$$

۳۲- گزینه «۲» باید مدار معادل نقطه‌دار شکل را رسم کنیم، برای این منظور چهار انگشت دست راست را در جهت جریان روی هسته آهنی قرار می‌دهیم، جهت انگشت شصت، همان جایی است که باید نقطه را قرار دهیم.

با نوشتن KVL در حلقه مدار داریم:

$$j800I_1 + 20I_1 + j80I_1 - 2 \times j90 \times I_1 + 2 \times I_1 = 120 \angle 0^\circ$$

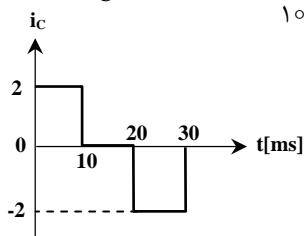
$$\Rightarrow I_1 = \frac{120 \angle 0^\circ}{j800 + 20 + j80 - j180 + 2} = \frac{120 \angle 0^\circ}{j700 + 22}$$

$$\Rightarrow |I| = \frac{120}{\sqrt{(700)^2 + (22)^2}} \cong \frac{120}{700} = 0.17 \text{ A}$$

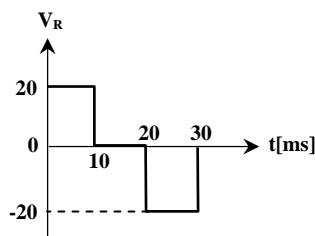
$$0 \leq t \leq 10 \text{ ms} \Rightarrow i_C = C \frac{\Delta V}{\Delta t} = 100 \times 10^{-6} \times \frac{200 - 0}{10 \times 10^{-3}} = 2 \text{ A}$$

$$10 \text{ ms} \leq t \leq 20 \text{ ms} \Rightarrow \Delta V_C = 0 \Rightarrow i_C = 0$$

$$20 \text{ ms} \leq t \leq 30 \text{ ms} \Rightarrow i_C = 100 \times 10^{-6} \times \frac{-200}{10 \times 10^{-3}} = -2 \text{ A}$$

$$V_R = Ri_C = 10 I \Rightarrow$$

یک موج مربعی داریم و برای به دست آوردن مقدار مؤثر آن از رابطه طلایی! زیر کمک می‌گیریم:

$$f_{rms} = (\text{مقدار مؤثر موج مرجع}) \times \sqrt{\frac{\text{مدت زمانی که موج } f \text{ در یک دوره تناوب مقداش غیر صفر است}}{\text{دوره تناوب موج } f}}$$

$$V_R(\text{rms}) = 20 \times \sqrt{\frac{20}{30}} = \frac{20\sqrt{2}}{\sqrt{3}} \cong 16.33 \text{ V}$$

۳۴- گزینه «۴» مقدار متوسط تمام موج برابر $\frac{2V_m}{\pi}$ است، موج داده شده نصف تمام موج است و لذا داریم:

$$V_{av} = \frac{1}{2} \left(\frac{2V_m}{\pi} \right) = \frac{V_m}{\pi} = \frac{120}{3.14} = 38.2 (V)$$

۳۵- گزینه «۳»

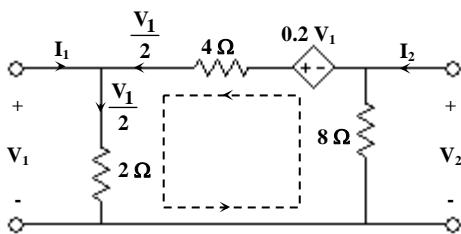
$$V_{dc} = a_0 = \frac{\text{مساحت زیر نمودار در یک دوره تناوب}}{\text{مقدار دوره تناوب}} \Rightarrow V_{dc} = a_0 = \frac{10 \times \pi}{\pi} = 10$$

تابع زوج است پس $b_n = 0$ تنها گزینه ۳ دارای این ویژگی است.

۳۶- گزینه «۳» مقدار مؤثر توابعی به فرم $y = y_0 + y_1 \sin \omega_1 t + y_2 \sin \omega_2 t$ از رابطه $y_{rms} = \sqrt{(y_0)^2 + \left(\frac{y_1}{\sqrt{2}}\right)^2 + \left(\frac{y_2}{\sqrt{2}}\right)^2}$ به دست

$$I_{rms} = \sqrt{(8)^2 + \left(\frac{3}{\sqrt{2}}\right)^2 + \left(\frac{2}{\sqrt{2}}\right)^2} = \sqrt{64 + \frac{9}{2} + \frac{4}{2}} = \sqrt{70.5} = 8.4 (A)$$

می‌آید. لذا در این تست داریم:

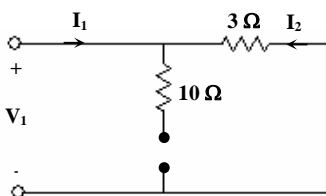
۳۷- گزینه «۳» Z_{22} در واقع نسبت $\frac{V_2}{I_2}$ است وقتی $I_1 = 0$ باشد. با

نوشتن KCL در گره سمت راست جریان مقاومت ۸ اهمی برابر $I_2 - \frac{V_1}{4}$ خواهد شد و با نوشتن KVL در حلقه داریم:

$$-0.2V_1 + 6\left(\frac{V_1}{4}\right) = V_2 \Rightarrow V_2 = 2.5V_1 \Rightarrow V_1 = \frac{V_2}{2.5} \quad (1)$$

از طرفی $V_2 = 8(I_2 - \frac{V_1}{4})$ و لذا $V_2 = 8I_2 - 2V_1$ با جایگذاری مقدار V_1 از رابطه (۱) داریم:

$$V_2 = 8I_2 - 2\left(\frac{V_2}{2.5}\right) \Rightarrow 2.4V_2 = 8I_2 \Rightarrow \frac{V_2}{I_2} = \frac{8}{2.4} \Rightarrow Z_{22} = \frac{8}{2.4} = 3.33 \Omega$$

۳۸- گزینه «۳» طبق تعریف، h_{21} از رابطه $h_{21} = \frac{I_2}{I_1} \Big|_{V_2=0}$ به دست می‌آید.

با صفر شدن V_2 جریان I صفر شده و منبع جریان وابسته مدار باز می‌شود.

$$I_1 = -I_2 \Rightarrow \frac{I_2}{I_1} = -1$$

۳۹- گزینه «۱»

$$\left. \begin{aligned} I_A &= \frac{V_{AB} \angle -90^\circ}{Z_{AB}} = \frac{200 \angle -90^\circ}{j10} = \frac{-j200}{j10} = -20 (A) \\ I_C &= \frac{V_{CB} \angle 30^\circ}{Z_{CB}} = \frac{200 \angle 30^\circ}{10} = 20 \angle 30^\circ (A) \\ I_D &= \frac{V_{DB} \angle 150^\circ}{Z_{DB}} = \frac{200 \angle 150^\circ}{10} = 20 \angle 150^\circ (A) \end{aligned} \right\}$$

$$\begin{aligned} \Rightarrow \vec{I}_B &= \vec{I}_A + \vec{I}_C + \vec{I}_D = -20 + 20(\cos 30^\circ + j\sin 30^\circ) + 20(\cos 150^\circ + j\sin 150^\circ) \\ &= -20 + 20\left(\frac{\sqrt{3}}{2} + j\frac{1}{2}\right) + 20\left(-\frac{\sqrt{3}}{2} + j\frac{1}{2}\right) = -20 + j20 \Rightarrow |I_B| = 20\sqrt{2} (A) \end{aligned}$$

۴۰- گزینه «۴» ابتدا مقادیر $\text{tg}\varphi_1$ و $\text{tg}\varphi_2$ را حساب می‌کنیم:

$$\cos \varphi_1 = \frac{6}{10} \Rightarrow 1 + \text{tg}^2 \varphi_1 = \frac{1}{\left(\frac{6}{10}\right)^2} \Rightarrow \text{tg}^2 \varphi_1 = \frac{100}{36} - 1 = \frac{64}{36} \Rightarrow \text{tg} \varphi_1 = \frac{8}{6} = \frac{4}{3}$$

$$\cos \varphi_2 = \frac{8}{10} \Rightarrow 1 + \text{tg}^2 \varphi_2 = \frac{1}{\left(\frac{8}{10}\right)^2} \Rightarrow \text{tg}^2 \varphi_2 = \frac{100}{64} - 1 = \frac{36}{64} \Rightarrow \text{tg} \varphi_2 = \frac{6}{8} = \frac{3}{4}$$

$$\text{tg} \varphi_2 - \text{tg} \varphi_1 = \frac{P_{dc}}{P_e} \Rightarrow \frac{3}{4} - \frac{4}{3} = \frac{P_{dc}}{10000} \Rightarrow \left(\frac{9-16}{12}\right) \times 10000 = P_{dc} \Rightarrow P_{dc} = -\frac{70000}{12} \text{ (VAR)}$$

حال بر طبق رابطه $P_{dc} = \sqrt{3} V_L I_L \sin \varphi$ جریان خط اتصال ستاره خازنی را (که با جریان فاز یکی است) حساب می‌کنیم. دقت کنید φ زاویه بین ولتاژ و جریان فازی و یا در واقع همان زاویه فاز امپدانس هر فاز است که چون بار متعادل و خازنی است، $\varphi = -90^\circ$ است.

$$-\frac{70000}{12} = \sqrt{3} \times 400 \times I_L \times (-1) \Rightarrow I_L = \frac{70000}{400 \times 12 \sqrt{3}} = \frac{175}{12 \sqrt{3}} \text{ (A)}$$

از طرفی $X_C = \frac{|V_{Ph}|}{|I_L|}$ ، لذا داریم:

$$X_C = \frac{400}{\frac{175}{12 \sqrt{3}}} = \frac{400 \times 12}{175} = 27/43 \Omega \quad \text{و} \quad \frac{1}{\omega C} = 27/43 \Rightarrow C = \frac{1}{314 \times 27/43} \text{ (F)} = 116 \times 10^{-6} = 116 \mu\text{F}$$

مبانی ماشین‌های الکتریکی

۴۱- گزینه «۳» وجود فاصله هوایی سبب افزایش مقاومت مغناطیسی می‌گردد، زیرا هوا جزء مواد غیرمغناطیسی می‌باشد.

۴۲- گزینه «۲» چون NI و L_c هر دو ثابت هستند شدت میدان (H) ثابت خواهد بود اما با دو برابر شدن سطح مقطع طبق رابطه

$R_m = \frac{L_c}{\mu A}$ رلوکتانس نصف و فوران طبق رابطه $\varphi = \frac{NI}{R_m}$ دو برابر می‌شود. در نتیجه طبق رابطه $B = \frac{\varphi}{A}$ چون هم صورت (فوران) و هم مخرج (سطح مقطع) برابر شده است لذا چگالی فوران ثابت می‌ماند.

۴۳- گزینه «۲» در ترانسفورماتورها و کلیه ماشین‌های AC به منظور کاهش تعداد دور سیم‌بندی و ابعاد هسته نقطه کار در آستانه ناحیه اشباع است.

۴۴- گزینه «۲» با توجه به مستطیل بودن مقطع هسته سطح مقطع هسته (مسیر عبور شار) برابر است با:

$$A = (50 \times 30 \times 10^{-6}) = 1/5 \times 10^{-3} \text{ m}^2$$

$$\varphi = B \cdot A = 0/8 \times (1/5 \times 10^{-3}) = 1/2 \times 10^{-3} \text{ Wb} = 1/2 \text{ mWb}$$

لذا با توجه به رابطه مربوط به شار مغناطیسی داریم:

۴۵- گزینه «۱» در ناحیه اشباع منحنی مغناطیسی چگالی فوران ثابت بوده (تغییر نمی‌کند) اما شدت میدان مغناطیسی همواره می‌تواند کم یا زیاد گردد.

$$y_c = \frac{2(C \pm m)}{2P} = \frac{2(32 - 2)}{6} = 10 \text{ تیغه} \quad m = -2 \text{ لحاظ می‌شود در نتیجه:}$$

۴۷- گزینه «۴» با استفاده از اتصالات متعادل کننده به دلیل کاهش جریان گردش کموتاسیون بهبود می‌یابد، سیم‌بندی جبرانگر نیز به دلیل تعدیل میدان مغناطیسی و قطب‌های کمکی به دلیل جلوگیری از جابجایی محور خنثی کموتاسیون را بهبود می‌بخشد.

۴۸- گزینه «۲» مقادیر حالت بی‌باری همواره از قطع دادن خط القاء و مشخصه بی‌باری بدست می‌آیند لذا:

$$E_a = \epsilon + \gamma \sqrt{I_f} \Rightarrow \epsilon + \gamma \sqrt{I_f} = 81 I_f \Rightarrow I_f = 1 A \Rightarrow V_{tNL} = E_a = 81 \times 1 = 81 V$$

$$V_{tNL} = E_a = R_f I_f = 81 I_f$$

۴۹- گزینه «۲» با کاهش جریان تحریک مولد ۱ ولتاژ القایی در آن کاهش یافته لذا جریان آرمیچر مولد ۱ کاهش و در نتیجه جریان آرمیچر مولد ۲ افزایش می‌یابد.

۵۰- گزینه «۱» تعداد مسیر موازی سیم‌بندی پای قورباغه‌ای برابر است با دو برابر تعداد مسیر موازی سیم‌بندی حلقوی یا موجی آن لذا:

$$2a_{FL} = 2(2a_L) = 2(2P.m) = 2 \times 4 = 8$$

۵۱- گزینه «۳» در بالابرها و بطور کلی بارهایی که نیاز به گشتاور راه‌اندازی بالایی دارند از موتور سری استفاده می‌شود. (تحریک مستقل و شنت در بارهای گشتاور ثابت بکار رفته و کمپوند نقصانی در آزمایشگاه‌ها بکار می‌رود).

۵۲- گزینه «۴» به ترمز جریان مخالف آرمیچر، ترمز چپگرد - راستگرد یا ترمز پلاگینگ نیز می‌گویند که در آن با تعویض پلاریته دو سر آرمیچر موتور ترمز می‌کند.

۵۳- گزینه «۱» در سیم‌بندی‌های موجی اگر گام کلکتور صحیح نباشد برای ایجاد تعادل مکانیکی از سیم‌بندی بالانس (مرده) استفاده می‌شود.

۵۴- گزینه «۴» در استارت اتومبیل نیز نیاز به گشتاور راه‌اندازی بالا می‌باشد لذا باید از موتور سری استفاده نمود.

۵۵- گزینه «۲» در ناحیه خطی $\frac{T_{e1}}{T_{e2}} = \left(\frac{I_{a1}}{I_{a2}}\right)^2$ می‌باشد و از طرفی چون گشتاور بار متناسب با سرعت بوده یعنی $\frac{T_{e1}}{T_{e2}} = \frac{N_1}{N_2}$ است داریم:

$$\frac{T_{e1}}{T_{e2}} = \left(\frac{I_{a1}}{I_{a2}}\right)^2 = \frac{N_1}{N_2} \Rightarrow \frac{900}{625} = \left(\frac{15}{I_{a2}}\right)^2 \Rightarrow I_{a2} = 12/5 A$$

۵۶- گزینه «۱» اگر موتور شنت به کمپوند اضافی تبدیل شود به دلیل افزایش فوران سرعت آن کاهش می‌یابد اما اگر به کمپوند نقصانی تبدیل شود به دلیل کاهش فوران سرعت آن زیاد می‌گردد.

۵۷- گزینه «۳» در اتصال ستاره زیگزاگ نسبت تبدیل برابر $\frac{2}{\sqrt{3}} a_{Ph}$ می‌باشد. لذا:

$$\frac{V_{L1}}{V_{L2}} = \frac{2}{\sqrt{3}} a_{Ph} = \frac{2}{\sqrt{3}} \frac{N_1}{N_2}$$

۵۸- گزینه «۳» با توجه به صرف‌نظر کردن از افت اهمی ترانس درصد افت ولتاژ کل برابر درصد افت پراکنندگی است یعنی: $U_{k1} = 8\%$ و $U_{k2} = 4\%$ می‌باشند لذا:

$$\%U_{keq} = \frac{\sum S_n}{\frac{S_{n1}}{\%U_{k1}} + \frac{S_{n2}}{\%U_{k2}}} = \frac{160 + 160}{\frac{160}{8} + \frac{160}{4}} = 5/33\%$$

$$S_1 = S_{n1} \frac{\sum S_L}{\sum S_n} \times \frac{\%U_{keq}}{\%U_{ki}} = 160 \times \frac{180}{160 + 160} \times \frac{5/33}{8} = 60 \text{ kVA}$$

۵۹- گزینه «۲» یکی از شرایط مهم در موازی کردن ترانسفورماتور یکی بوده زاویه فاز امیدانس داخلی آنها و یا برابر نسبت $\frac{R_{eq}}{X_{eq}}$ در آنها می‌باشد یعنی:

$$\frac{R_{eq1}}{X_{eq1}} = \frac{R_{eq2}}{X_{eq2}} \Rightarrow \frac{R_{eq1}}{R_{eq2}} = \frac{X_{eq1}}{X_{eq2}}$$

۶۰- گزینه «۱» راندمان حداکثر در ضریب بار حداکثر (K_{cm}) رخ می‌دهد لذا:

$$K_{cm} = \sqrt{\frac{P_{fe}}{P_{cu_n}}} = \sqrt{\frac{4}{8}} = \frac{\sqrt{2}}{2} \Rightarrow S_r |_{\eta_{max}} = K_{cm} S_n = \frac{\sqrt{2}}{2} \times 150 = 106 \text{ kVA}$$

۶۱- گزینه «۴» طبق رابطه $\bar{I}_c = \frac{\bar{E}_{rA} - \bar{E}_{rB}}{\bar{Z}_{eqA} + \bar{Z}_{eqB}}$ چنانچه ترمینال‌های هم پلاریته به یکدیگر متصل نشوند صورت کسر به صورت

$$\bar{E}_{rA} - (-\bar{E}_{rB}) = \bar{E}_{rA} + \bar{E}_{rB}$$

در خواهد آمد لذا جریان گردشی بسیار بزرگ (در حد سوختن دو ترانس) از آنها عبور می‌کند.

۶۲- گزینه «۲» توسط ترانسفورماتورها ولتاژ خط انتقال بالا رفته لذا جریان آن و در نتیجه تلفات توان در آن پائین می‌آید.

۶۳- گزینه «۱» در راندمان حداکثر $P_{cu} = P_{fe}$ می‌باشد لذا:

$$P_{cu} = P_{fe} = 100 \text{ W} \Rightarrow \% \eta_{max} = \frac{S_r \cos \phi_r}{S_r \cos \phi_r + 2P_{fe}} \times 100 = \frac{(6000 \times 0.8)}{(6000 \times 0.8) + 200} \times 100 = 96\%$$

۶۴- گزینه «۴» در ترانسفورماتورهای هوایی از فیوزکات اوت جهت حفاظت استفاده می‌شود.

۶۵- گزینه «۱» با اعمال $\frac{1}{3}$ کوتاهی گام داریم: $n=3 \Rightarrow \varepsilon = \frac{2}{3} \Rightarrow K_p = \sin(90^\circ \varepsilon) = \sin(90^\circ \times \frac{2}{3}) = \sin 60^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2}$

۶۶- گزینه «۳» اگر فرکانس کاری کاهش یابد ولتاژ اعمالی به اندازه $\frac{f_H - f_L}{f_H}$ کاهش یابد پس در این تست باید ولتاژ به اندازه

$$V_r = (1 - \frac{1}{6}) V_1 = \frac{5}{6} V_1 = \frac{5}{6} \times 420 = 350 \text{ V} \quad \text{کاهش می‌یابد، لذا داریم: } \frac{60 - 50}{60} = \frac{1}{6}$$

۶۷- گزینه «۱» هر چه شیارها باریک‌تر باشند گشتاور راه‌اندازی بالاتر بوده و لغزش بار کامل نیز تا حدودی بیشتر است.

۶۸- گزینه «۱» در موتورهای القایی همواره گشتاور با مجذور ولتاژ رابطه مستقیم و با فرکانس رابطه عکس دارد. لذا:

$$\frac{T_{e1}}{T_{e2}} = \left(\frac{V_1}{V_2}\right)^2 \left(\frac{f_2}{f_1}\right) = \left(\frac{V_1}{0.9V_1}\right)^2 \left(\frac{0.9f_1}{f_1}\right) \Rightarrow \frac{T_{e1}}{T_{e2}} = \frac{1}{0.9} \Rightarrow \frac{T_{e2}}{T_{e1}} = 0.9$$

۶۹- گزینه «۱» با توجه به معادله امیدانس حالت سکون رتور داریم:

$$Z = 0.3 + j1.2 = R_r + jX_{r0} \Rightarrow R_r = 0.3 \Omega \quad \& \quad X_{r0} = 1.2 \Omega$$

$$S_m = \frac{R_r}{X_{r0}} = \frac{0.3}{1.2} = 0.25 \Rightarrow N_{mmin} = \frac{120 \times 50}{6} (1 - 0.25) = 750 \text{ rpm}$$

۷۰- گزینه «۳» در ترمز جریان مخالف (چیگرد- راستگرد) در لحظه ترمز لغزش به حدود ۲۰۰٪ افزایش می‌یابد.

۷۱- گزینه «۲» با اضافه نمودن مقاومت رتور I_{st} کاهش و T_{st} افزایش می‌یابد.

۷۲- گزینه «۳» در مولدهای القایی سرعت مکانیکی رتور بیشتر از سرعت سنکرون می‌باشد.

۷۳- گزینه «۴» اگر لامپ‌های سنکرون کننده بطور همزمان خاموش و روشن نشوند توالی فازها مخالف یکدیگر می‌باشد در این حالت باید جای دو فاز یکی از مولدها را با هم تعویض نمود.

۷۴- گزینه «۱» در مولدهای سنکرون $0^\circ < \delta < 90^\circ$ بوده و چنانچه $\delta < 45^\circ$ گردد حتماً پایدار خواهد ماند. (در موتورهای سنکرون گزینه «۲» صحیح می‌باشد).

۷۵- گزینه «۳» چون بردار $\vec{E}_{ph}$ پائین‌تر از بردار $\vec{V}_{ph}$ است ماشین موتور است ($\delta < 0$) و چون جریان $\vec{I}_{ph}$ به اندازه ϕ عقب‌تر از ولتاژ ترمینال است پس موتور در ناحیه زیر تحریک است.

۷۶- گزینه «۴» چون $\vec{E}_{ph}$ بالاتر از $\vec{V}_{ph}$ است ($\delta > 0$) لذا ماشین مولد است و چون $\vec{I}_a$ به اندازه ϕ عقب‌تر از $\vec{V}_{ph}$ است پس مولد در حالت فوق تحریک است.

۷۷- گزینه «۲» بدون سیم‌بندی کمکی گشتاور راه‌اندازی موتور تک‌فاز صفر می‌باشد.

۷۸- گزینه «۲» در موتورهای دو خازنی پس از راه‌اندازی خازن بزرگ‌تر یا پر ظرفیت‌تر که از نوع الکتrolیتی است از مدار خارج شده اما خازن کوچک‌تر که از نوع روغنی است در مدار می‌ماند.

۷۹- گزینه «۱» مناسب‌ترین موتور در پمپ آب کولرهای آبی موتور قطب چاکدار می‌باشد. کاربرد دیگر این موتور در هواکش‌های کوچک - سشوارها و ... است.

۸۰- گزینه «۳» موتورهای فاز شکسته همگی از نوع راه‌انداز مقاومتی (اهمی) می‌باشند و کاربرد زیادی در کمپرسور یخچال‌های خانگی دارند.

اصول تولید، انتقال و توزیع انرژی الکتریکی

۸۱- گزینه «۲» در حالت کلی برای حذف اثر هارمونیک‌های مضرب ۳ می‌توان از $\frac{1}{3}$ کوتاهی گام یا از اتصال مثلث و یا از اتصال ستاره در سیم‌بندی آرمیچر استفاده نمود، اما در عمل در تمامی مولدهای سنکرون از اتصال ستاره استفاده می‌شود زیرا در این اثر هارمونیک‌های سوم در خط خروجی خنثی شده و دامنه ولتاژ خطی نیز $\sqrt{3}$ برابر می‌شود.

۸۲- گزینه «۱» در موتورها اگر $\delta < -90^\circ$ و در مولدها $\delta > 90^\circ$ گردد ماشین از حالت سنکرون خارج می‌شود.

۸۳- گزینه «۲» چون جریان آرمیچر (I) جلوتر از ولتاژ ترمینال‌ها (V) است پس مولد در حالت زیر تحریک است.

۸۴- گزینه «۳» با افزایش بار خازنی، مولد نیاز به مصرف توان راکتیو بیشتری دارد لذا اگر AVR در حالت اتوماتیک باشد با کاهش جریان تحریک مولد را به حالت زیر تحریک می‌برد تا ولتاژ خروجی ثابت بماند.

۸۵- گزینه «۲» چون AVR در حالت دستی است پس جریان تحریک ثابت می‌ماند و چون بار خازنی افزایش یافته لذا ولتاژ خروجی زیاد می‌شود.

۸۶- گزینه «۳» چون AVR در حالت اتوماتیک است لذا افزایش بار سلفی سبب افزایش جریان تحریک می‌شود اما ولتاژ ترمینال‌ها ثابت می‌ماند.

۸۷- گزینه «۱» در مولدهای بدون جاروبک (Brush Less) از ۶ دیود جریان چرخان در رتور استفاده می‌شود.

۸۸- گزینه «۳» استفاده از خازنهای موازی با مولد سبب سینوسی شدن ولتاژ خروجی می‌شود.

۸۹- گزینه «۴» در نیروگاه‌های آبی گاورنر (تنظیم کننده سرعت یا عده دورتوربین) از نوع الکتریکی و در نیروگاه‌های بخاری از نوع گریز از مرکز یا سانتریفوژ است.

۹۰- گزینه «۱» از موتور سنکرون در حالت فوق تحریک می‌توان بعنوان منبع تولید توان راکتیو استفاده نمود. در حالت کلی این موتور می‌تواند زیر بار بوده و یا بی‌بار باشد اما معمولاً این موتور بصورت بدون بار کار می‌کند تا ابعاد آن کوچکتر گردد.

۹۱- گزینه «۲» در مولدهای موازی باشین بی‌نهایت با کنترل توان مکانیکی ورودی توسط گاورنر می‌توان توان اکتیو و با کنترل جریان تحریک توسط AVR می‌توان توان راکتیو تولیدی را کنترل نمود.

۹۲- گزینه «۲» با افزایش جریان تحریک، مولد به حالت فوق تحریک رفته و ضریب قدرت آن بیشتر از ضریب قدرت نامی می‌گردد، در این حالت چون ولتاژ ترمینال ثابت است (بدلیل اتصال به شبکه بی‌نهایت) دامنه جریان آرمیچر کاهش می‌یابد یعنی $I_f > I_{fn}$ و $I_a < I_{an}$ می‌باشند.

۹۳- گزینه «۴» با استفاده از سیم پیچی ثالثیه می‌توان از ترانسفورماتور قدرت موجود یک انشعاب جهت تغذیه مصارف داخلی نیروگاه اخذ و از نصب یک ترانس مجزا جلوگیری نمود.

۹۴- گزینه «۱» در هادی‌های موازی اگر جهت جریان‌ها یکسان باشد نیروی جاذبه و اگر جهت جریان‌ها مخالف هم باشند نیروی دافعه بین آنها ایجاد می‌شود

۹۵- گزینه «۲» خطوط HVDC در طولهای بیش از ۵۶۰ km مقرون به صرفه است. (در طولهای کمتر بهتر است از HVAC استفاده شود)

۹۶- گزینه «۳» در حالت کلی اگر GMR هر هادی از باندل را با D_s و GMR یک مجموعه چند سیمه که به اندازه d از یکدیگر فاصله دارند را با D_s^b نشان دهیم داریم:

$$\text{در باندل دو سیمه } D_s^b = \sqrt{(D_s d)} = \sqrt{D_s d}$$

$$\text{در باندل سه سیمه } D_s^b = \sqrt[3]{(D_s d)^2} = \sqrt[3]{D_s^2 d^2}$$

$$\text{در باندل چهار سیمه } D_s^b = \sqrt[4]{D_s d^3 (\sqrt{2}d)^2} = \sqrt[4]{D_s d^3}$$

۹۷- گزینه «۴» خط انتقال سه فاز داده شده دارای باندل دو سیمه می‌باشد با توجه به اینکه $d = 0/35 \text{ m}$ و $D_s = 0/0142 \text{ m}$ می‌باشند طبق فرمول‌های بیان شده در تست قبل داریم:

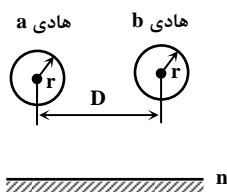
$$D_s^b = \sqrt{D_s d} = \sqrt{0/0142 \times 0/35} = 0/07 \text{ m}$$

$$D_{eq} = \sqrt[3]{D_{1r} D_{1r} D_{2r}} = \sqrt[3]{5 \times 10 \times 5} = 6/3 \text{ m}$$

$$L = 2 \times 10^{-7} \text{ Ln} \frac{D_{eq}}{D_s^b} = 2 \times 10^{-7} \text{ Ln} \frac{6/3}{0/07} = 9 \times 10^{-7} \frac{\text{H}}{\text{m}} = 0/9 \frac{\mu\text{H}}{\text{m}}$$

۹۸- گزینه «۴» با باندل نمودن هادی‌های هر فاز از خطوط انتقال ضمن کاهش اندوکتانس خط (و در نتیجه افزایش قدرت انتقالی آن)، تداخل در سیستم‌های مخابراتی کاهش یافته و تلفات کرونا نیز کم می‌شود.

۹۹- گزینه «۱» در خطوط تک فاز بصورت شکل روبرو داریم:

$$C_{ab} = C_{ba} = \frac{\pi \epsilon_0}{\text{Ln} \frac{D}{r}} \left(\frac{F}{\text{m}} \right)$$

$$C_{an} = C_{bn} = C_n = 2C_{ab} = \frac{2\pi \epsilon_0}{\text{Ln} \frac{D}{r}} \left(\frac{F}{\text{m}} \right)$$

۱۰۰- گزینه «۲» در خطوط انتقال انرژی $Z_c = \sqrt{\frac{L}{C}}$ به امپدانس مشخصه یا امپدانس ضربه خط معروف است، بار امپدانس موجی یا ضربه‌ای یک

خط توانی است که خط به یک بار مقاومتی خالص مساوی با امپدانس موجی‌اش تحویل می‌دهد این توان برابر است با:

$$\text{SIL} = \frac{|V|^2}{Z_c} = \frac{|V|^2}{\sqrt{\frac{L}{C}}} = |V|^2 \sqrt{\frac{C}{L}} \quad (\text{MW})$$

۱۰۱- گزینه «۴» در خطوط انتقال بدون تلف ($R = 0$) سرعت انتشار موج سیار که همواره برابر سرعت نور ($3 \times 10^8 \frac{m}{s}$) است از رابطه زیر

$$V = \frac{1}{\sqrt{\mu_0 \epsilon_0}} = \frac{1}{\sqrt{LC}} \quad \left(\frac{m}{s}\right)$$

بدست می آید:

۱۰۲- گزینه «۲» در خطوط تکفاز (دوسیمه) چنانچه P توان انتقالی، I جریان خط، L طول خط، X هدایت ویژه خط (وابسته به جنس کابل)، A

$$\% \Delta V = \frac{200LP}{XAV^2} = \frac{200LI}{XAV}$$

سطح مقطع هادی و V ولتاژ مدار باشد درصد افت ولتاژ در کل خط برابر است با:

۱۰۳- گزینه «۲» در سیم سه فاز متقارن افت ولتاژ در هر خط با توجه به توان (P) یا جریان (I) عبوری از خط از رابطه روبرو قابل محاسبه است.

$$\Delta V = \frac{\sqrt{3} \sum_{i=1}^n L_i P_i}{X.A.V^2} = \frac{\sqrt{3} \sum_{i=1}^n L_i I_i}{X.A.V}$$

۱۰۴- گزینه «۲» درصد تنظیم ولتاژ در هر انتقال با توجه به ولتاژ انتهای خط (V_R) در دو حالت بی‌باری (NL) و بار کامل (FL) از رابطه روبرو

$$\% Reg = \frac{\Delta V_R}{V_{R_{FL}}} = \frac{|V_{R_{NL}}| - |V_{R_{FL}}|}{|V_{R_{FL}}|} \times 100$$

قابل محاسبه است.

۱۰۵- گزینه «۲» برای محاسبه سطح مقطع کابل مورد نیاز هر مصرف کننده باید ابتدا جریان عبوری از کابل را بصورت زیر بدست آورد:

$$I_L = \frac{P_r}{\eta V_t} = \frac{10000}{0.85 \times 220} = 53/5 A$$

$$A = \frac{200LI}{X.V.\Delta V} = \frac{200 \times 80 \times 53/5}{35 \times 220 \times 2/5} = 44/46 mm^2 \rightarrow 50 mm^2$$

۱۰۶- گزینه «۲» نقطه ژرف نقطه‌ای از یک شبکه دو سوء تغذیه است که جهت جریان در آن نقطه معکوس می‌شود لذا:

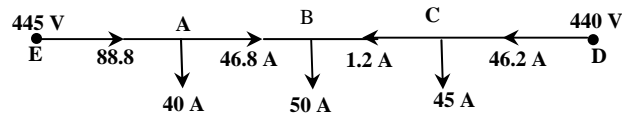
$$R_{Line} = \frac{2 \sum L}{XA} = \frac{2 \times (80 + 50 + 50 + 70)}{35 \times 70} = 0/2 \Omega \quad \& \quad I_{Line} = \frac{V_E - V_D}{R_{Line}} = \frac{445 - 440}{0/2} = 25 A$$

$$I'_E = \frac{\sum L_i I_i}{\sum L} = \frac{(70 \times 45) + (120 \times 50) + (170 \times 40)}{(80 + 50 + 50 + 70)} = 63/8 A$$

$$I_E = I_{line} + I'_E = 25 + 63/8 = 88/8 A$$

$$I_D = \sum I_i - I_E = 135 - 88/8 = 46/2 A$$

با توجه به شکل زیر و در نظر گرفتن جریان‌ها نقطه ژرف نقطه B است.

۱۰۷- گزینه «۴» در مبحث اصلاح ضریب قدرت شبکه اگر ϕ_1 زاویه بین ولتاژ و جریان در حالت اول (بدون خازن گذاری) و ϕ_2 زاویه بین ولتاژ و

$$Q_C = P(\tan \phi_1 - \tan \phi_2)$$

جریان در حالت با خازن گذاری و P توان اکتیو کل باشد توان راکتیو خازن مورد نیاز برابر است با:

۱۰۸- گزینه «۳» ایجاد بانک خازنی در نزدیکی تابلو اصلی و کنترل آنها توسط رگولاتور بهترین و مقرون به صرفه‌ترین روش خازن گذاری است.

۱۰۹- گزینه «۲» قابلیت اطمینان شبکه غربالی از تمامی شبکه‌ها بیشتر می‌باشد. (کمترین قابلیت اطمینان مربوط به شبکه شعاعی است)

۱۱۰- گزینه «۴» در نقطه ژرف یک شبکه دو سوء تغذیه:

۱- افت ولتاژ حداکثر ۲- ولتاژ شبکه حداقل ۳- علامت جبری افت ولتاژ معکوس ۴- جهت جریان شبکه نیز معکوس می‌شود.

۱۱۱- گزینه «۱» حداکثر افت ولتاژ در شبکه‌های توزیع ۲۰ kV شهری ۲٪ و روستایی ۴٪ می‌باشد.

۱۱۲- گزینه «۳» کابل مورد نظر دارای هادی مسی (N)، عایق PVC (Y) غلاف خارجی دوبل (A) کابل مسلح با سیم تخت (F) و مقطع سکتوری می‌باشد.

۱۱۳- گزینه «۳» کابل مورد نظر دارای هادی مسی (N)، و غلاف سربی (K) با بانداژ فولادی (B) و غلاف خارجی دوبل (A) می‌باشد.

۱۱۴- گزینه «۳» وظیفه اصلی غلاف سربی جلوگیری از خوردگی عایق کابل ناشی از مواد شیمیایی خاک می‌باشد (ضمناً سبب جلوگیری از نفوذ آب و رطوبت به داخل عایق کابل و مانع از خارج شدن روغن کابل نیز می‌گردد).

۱۱۵- گزینه «۱» عدد ۱۲-۱۰۰۰ یعنی پایه سیمانی به ارتفاع ۱۲m که می‌تواند نیروی کشش ۱۰۰۰kg (ناشی از وزن سیم‌ها) را تحمل کند.

۱۱۶- گزینه «۴» در پایه‌های سیمانی علاوه بر عدم نفوذ رطوبت، قابلیت انعطاف بیشتر بوده و امکان حمله حشرات به آنها وجود ندارد.

۱۱۷- گزینه «۴» مقره‌های سوزنی نمی‌توانند کشش زیادی را تحمل کنند لذا فقط در پایه‌های میانی و پایه‌هایی که در پیچ‌های (که کشش کمتری به مقره وارد می‌شود) بکار می‌رود.

۱۱۸- گزینه «۴» در شبکه‌های هوایی فشار ضعیف از مقره‌های چرخشی و در شبکه‌های هوایی فشار متوسط از مقره‌های بشقابی و سوزنی استفاده می‌شود.

۱۱۹- گزینه «۲» بر طبق یک رابطه تجربی عمق چاله تیرهای هوایی به اندازه $\frac{1}{10}$ طول تیر به علاوه ۶۰cm می‌باشد.

۱۲۰- گزینه «۱» در شبکه LV اسپان بین ۳۰ تا ۱۰۰m و در شبکه MV اسپان بین ۷۰ تا ۱۵۰ می‌باشد.